

ពោធិ៍ត្រីក្ស

លេខ ៦០ ខែមេសា គ.ស.២០១៧

N° 60 Mois d'avril 2017

ស្នំស្នំ ត្នាំត្នាំ

P
o
t
h
i
z
p
r
o
e
u
k

បុណ្យអុំទូក នៅភ្នំពេញ ឆ្នាំ២០១៦

ថ្ងៃទីពីរ, យប់សំពះព្រះខែពេញបូរណ៍មី និង អកអំបុក

Fête des Eaux 2016, le 2e jour, la nuit de salutation de la pleine lune

ព្រឹត្តិប័ត្រ សមាគមឧបសគ្គពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ចម្រុះពារមិចល្យ

BULLETIN DE L'ASSOCIATION POUR LE SOUTIEN DU BOUDDHISME KHMER

SOMMAIRE

N°	Titre	Pages
1	Couverture	
2		
3	Sommaire	3
4	Voeux pour la nouvelle année (Année du COQ 2562 - 2017)	4
5	ស្នើសុំរំកិលកិច្ចព.ស. ២០៦១ នេត្រ សេដ្ឋា NETH Sétha	5
6	Lettre ouverte à Sa Majesté le Roi Norodom Sihamoni ភិក្ខុ ជិន ភេន Vénérable NGIN Phén	6
7	Lettre ouverte à M. Hun Sèn, Premier ministre du Cambodge ភិក្ខុ ជិន ភេន Vénérable NGIN Phén	7
8	Fête des Eaux TEP Bounthakna ពិធីបុណ្យអុំទូក ទេព ប៊ុនថាក់ណា	8-9
9	Nouvelles de la pagode	9
10	Présentation des Voeux de la nouvelle année 2017 aux Maires	10
11	Lettre du Chef de Cabinet de la Présidence de la République Française	11
12	Lettre de M. Philippe PRADAL, Maire de Nice	12
13	Traduction des courriers de M. le Président de la République Française et De M. le Maire de Nice en langue khmère TEP Bounthakna បកប្រែសំបុត្រលោកប្រធានាធិបតីនិងលោកមេឃុំជាភាសាខ្មែរ ទេព ប៊ុនថាក់ណា	13
14	Lettre de remerciement de la Paroisse Saint Etienne à l'A.S.B.K.	14
15	Hommage à M. Christian GAUQUELIN des PALLIERES	15-18
19	Nécrologie : បញ្ជីមរណភាពនៃឥស្សរជន M. LAO Sarun	19-22
23	Décès de S.A.R. la Princesse Samdech NORODOM Norleak	23-30
31	Poème de S.A.R. la Princesse Samdech Norodom Norleak	31-35
36	សេចក្តីស្លាប់ ឃើញ តាមវាទព្រះពុទ្ធសមណគោតម សាន់ សារិន SAN Sarin	36-41
42	ផ្កាឈូកនិងផ្លែល្ងា នេត្រ សេដ្ឋា NETH Sétha	42
43	បច្ច័យសូត្រ ឈិមសាវិត CHHIM Savith	43-44
45	Soutenance de thèse Kunthea CHHOM Doctoresse linguistique de sanskrit	45-46
47	Témoignage d'une Européenne Karin GEISER	47
48	Présentation des ouvrages	48-52
53	សេចក្តីជូន ដំណឹង L'information	53
54	Composition du comité	54

សមាគម ឧបត្ថម្ភពុទ្ធសាសនាខ្មែរ វត្តពោធិវង្សស

សូមជូនពរ សព្វសាធុការ ឆ្នាំថ្មី

ឆ្នាំរកា នព្វស័ក

ព.ស. ២៥៦១ - គ.ស. ២០១៧

L'Association pour le Soutien du Bouddhisme Khmer

Vous présente ses

Meilleurs Voeux pour la nouvelle année

Année du COQ 2561 - 2017

ទេពធីតា ឈ្មោះ កិមិរា សៀតផ្កាចង្កុលណី ត្រៀមប្រដាប់ បុស្សរាគម (ពណ៌លឿង)
ភក្សាហារចេកណាំវ៉ា ព្រះហស្តស្តាំកាន់ព្រះខ័ន ព្រះហស្តឆ្វេងកាន់ពិណ ពាហនៈ ក្របី
យាងចុះថ្ងៃសុក្រ ៣ រោច ខែចេត្រ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី១២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧ វេលាម៉ោង ៣ និង ១២ នាទី

សូត្រស្តីរកាថ្មី ព.ស. ២៥៦១

- ១- មួយឆ្នាំកន្លងយ៉ាងហ័ស
ទទួលរង់ចាំឆ្នាំមាន់គក លាហើយឆ្នាំចាស់, ឆ្នាំស្វាវក
ឆ្នាំរកាចូលមកជាជិបតី ។
- ២- រកាសញ្ញាជាសត្វមាន់
សត្វមាន់រាងខ្លីតែប្រិមប្រិយ ទេវតារាប់ពាន់ហែចុះដី
នាំជូនពរជ័យខ្មែរនគរ ។
- ៣- រកាសញ្ញាការប្រឹងប្រែង
ពីព្រលឹមអុលត្រូវក្រោកឈរ គ្រប់ទីកន្លែងស្រែកបន្ទូរ
កុំបីវីវៃស្វែងជ័យជោគ ។
- ៤- រកាសញ្ញាការភ្ជាហាន
ប្រើខ្មាយចំពុះចឹកចែវចូក ក្នុងសង្ឃើងដ្ឋានហ៊ានប្រឡូក
ប្រដល់លុះស្លុកក៏ឥតខ្ចាច ។
- ៥- រកាសញ្ញាការគ្រប់គ្រង
ប្រើយុត្តិធម៌ជាងអំណាច ការពារគ្មានឆ្គងអ្នកតូចតាច
បំបាត់ការខ្លាចបង្កើនស្មារតី ។
- ៦- រកាសញ្ញាការជឿនលឿន
ជួយមនុស្សសត្វ និងរដ្ឋបូរី ទៅមុខតាមល្បឿនយ៉ាងពិសិ
បានជួបសិរី-សេរីភាព ។
- ៧- រកាសញ្ញាការសាមគ្គី
វេញជាធ្មង់មួយជួយសង់រាប ក្រសួង-មន្ទីរ ជនខ្ពស់ទាប
កុំឱ្យគេភៀបគេប្រល័យ ។
- ៨- ឆ្នាំថ្មីរកាជូនពរជ័យ
សូមសុខសប្បាយជាពាល់ថ្ងៃ ដល់ខ្មែរបុរស-ស្រីគ្រប់វិស័យ
ទុក្ខក៏យចង្រៃផុតបាត់បង់ ។
- ៩- រកានាំជូននូវមគ្គផល
ជួបតែភ័ព្វល្អដូចចំណង់ ប្រគេន, ថ្វាយដល់ក្សត្រ, រាស្ត្រ, សង្ឃ
ទៅតាមផ្លូវត្រង់គ្មានមុសា ។
- ១០- អាយុ:, វណ្ណ:, និងសុខ:
កុំភ្លេចឱ្យសោះជាតិខេមរា ព្រមទាំងពល: ជួបធម្មតា
ត្រូវយើងស្នេហាអចិន្ត្រៃយ៍ ។

នេត្រី សេដ្ឋា

វត្តពោធិវិហារ

101, Boulevard de la République
77420 Champs sur Marne

សិខិតចំហ

ថ្ងៃ ៦ ខ្ញុំ ១០ ឆ្នាំវ័ក អដ្ឋស័ក ព.ស. ២៥៦០

អាត្មាកាព ភិក្ខុ ជិន ភេន ឥន្ទប្បញ្ញោ វត្តពោធិវិហារ ប្រទេសបារាំង

សូមថ្វាយព្រះពរ ព្រះករុណា ព្រះបាទសម្តេច ព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
ព្រះមហាក្សត្រ នៃ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

កម្មវត្ថុ: ទុក្ខរបស់ប្រជាជន គឺ ទុក្ខរបស់ប្រទេសជាតិ ។

ព្រះករុណា ជាទីគោរពសក្ការៈ ប្រទេសជាតិរបស់យើងសព្វថ្ងៃ កំពុងមានបញ្ហាច្រើន
ណាស់ ប្រៀបដូចសាងប្រាសាទលើគំនរអង្កាម ឬ សាងសេចក្តីសុខលើគំនរទឹកភ្នែក ។
អាត្មាកាព សូមថ្វាយសេចក្តីដោយសង្ខេប ៖

-សម័យសម្តេច ហ៊ុន សែន ខ្មែរយើង បានសុខ បានទុក្ខ ច្រើនណាស់ នរណាសប្បាយ
សប្បាយហួសពណ៌នា នរណាទុក្ខវេទនា វេទនាហួសថ្ងៃ ។ អ្នកខុស គឺ រាស្ត្រ ឬ អ្នកទាម -
ទារសិទ្ធិ សេរីភាព ឬក៏ អ្នកការពារសម្បត្តិរួម... អ្នកអស់នោះ ជាប់គុកច្រវាក់ ឬ ស្លាប់អស់ច្រើន
ហើយ ។ បណ្ឌិត កែម ឡី អ្នកស្នេហាជាតិ ដ៏ប្រសើរមួយរូប ទើបត្រូវគេបាញ់សម្លាប់ថ្មី ។ ក្នុង
កណ្តាលទីក្រុងភ្នំពេញ ។ ចំណែកលោក ហ៊ុន សែន និង បក្សពួកវិញ ហាក់ដូចជាមិនខុស
សូម្បីគេប្រមាថព្រះមហាក្សត្រ... បើមិនព្រមឡាយព្រះហស្តលេខា គេនឹងផ្លាស់របប..... ។

-ព្រះករុណា ជាព្រះបិតាជាតិ ប្រជាជន ខ្លាចកាំភ្លើង ខ្លាចស្លាប់ណាស់ ប៉ុន្តែ មិនមានអ្វី
ជម្រើសទេ ទើបគេនាំគ្នាចេញមកទាមទារបែបអហិង្សា សូម្បីតែស្រីៗ ក៏ក្លាហានចេញមកតវ៉ា
ដែរ អ្នកខ្លះស្លាប់ អ្នកខ្លះជាប់គុកច្រវាក់ គួរឲ្យខ្លោចផ្សា..... ។ ខ្មែរបៀតបៀនខ្មែរ ខ្មែរសម្លាប់
ខ្មែរ តើខ្មែរ សុខ-ចំរើន ឬ? ល្មមភ្ញាក់រលឹកហើយ ល្មមឈប់ហើយ ។

ព្រះករុណា ជាមហាម្ចប់ដ៏ប្រសើរ សូមព្រះអង្គ ទ្រង់ព្រះមេត្តា ជួយស្រោចស្រង់កូនចៅ
ដោយព្រះហឫទ័យ អនុគ្រោះ ព្រោះពេលវេលាសមគួរហើយ ។

គួរពុំគួរ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស

អាត្មាកាព ភិក្ខុ ជិន ភេន ឥន្ទប្បញ្ញោ

វត្តពោធិវិហារ

101, Boulevard de la République
77420 Champs sur Marne

សិខិតចម្រើន

ថ្ងៃ ១ ឧសភា ១១ ឆ្នាំរក អដ្ឋស័ក ព.ស. ២៥៦០

អាគ្នាភាព ភិក្ខុ ធីន ភេន ឥន្ទប្បញ្ញោ វត្តពោធិវិហារ ប្រទេសបារាំង

សូមចម្រើនពរ សម្តេច អគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី

នៃ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

អាគ្នាភាព យល់ថា មេរៀនអតីតកាល ដ៏ផ្អែមល្អែម និង ល្វីងជូរចត់នៃប្រវត្តិសាស្ត្រជាតិខ្មែរ មានសព្វគ្រប់អស់ហើយ ។ ប្រទេសជាតិខ្មែរយើង ក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ មានកិច្ចការខ្លះ បានរីកចម្រើន គួរឲ្យកត់សម្គាល់ដែរ ប៉ុន្តែ កិច្ចការខ្លះ គួរឲ្យព្រួយបារម្ភខ្លាំងទៅវិញ ។ ប្រជាជនខ្មែរជាច្រើន កំពុងរងទុក្ខលំបាក អត់ឃ្លានពុំមានទីពឹង អ្នកខ្លះ បង្ខំចិត្តរត់ចោល កូន ចៅ ផ្ទះសំបែង ចេញទៅក្រៅប្រទេស ធ្វើខ្ញុំកញ្ឆក់ យ៉ាងចោកទាប គួរឲ្យអាសូរជាទីបំផុត ។ ឯ អាណិកជនបរទេស បានចូលមករកស៊ី រស់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ជំនួសខ្មែរយើងវិញ កាន់តែច្រើនឡើងៗ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ខ្មែរយើងចេះតែឈ្នះគ្នាមិនឈប់ឈរ បាក់បែកគ្នា កាន់តែខ្លាំងឡើងៗថែមទៀត ។

អាគ្នាភាព យល់ថា សភាពការណ៍យ៉ាងនេះ កាន់តែយូរ ប្រទេសជាតិខ្មែរយើងកាន់តែចុះអាប់ខិន និង ដើរទៅរកសេចក្តីវិនាសសាបសូន្យ ក្នុងទីបំផុត ។ ផ្លូវល្អដ៏ប្រសើរ មានតែមួយទេ គឺ ៖

សាមគ្គីស្មោះត្រង់លះបង់សង្គ្រោះ ចិត្តមិនប្រទូស្តកបដោយមេត្តា ឈប់ល្បែងពាលានាំគ្នាធ្វើការ សម្បូរបញ្ញាជាតិសុខ-ចម្រើន ។

កូនសោបើកទ្វារផ្លូវនេះ មានតែមួយទេ នៅក្នុងដៃសម្តេច តើសម្តេច បើកទ្វារនេះ ដើរឬទេ ? បើសម្តេចមិនបើកទ្វារ... កំហុសទាំងឡាយ ដែលគេដាក់មកលើសម្តេច នឹងអាចទៅជាការពិត ។ អាគ្នាសង្ឃឹម និង ជឿជាក់ថា សម្តេចមានបញ្ញា យល់បញ្ហានេះច្បាស់ហើយ ។

សូមទទួលនូវពុទ្ធពរពីអាគ្នាភាព
ភិក្ខុ ធីន ភេន ឥន្ទប្បញ្ញោ

ព្រះរាជពិធីបុណ្យអុំទូក

បុណ្យអុំទូកបណ្តែតហែប្រទីបសំពះព្រះខែនិងអកអំបុកជាបុណ្យប្រពៃណីនិងបុណ្យជាតិប្រារព្ធធ្វើនៅ ថ្ងៃ១៤, ១៥កើត និង១រោចខែកត្តិក ជារៀងរាល់ឆ្នាំតាំងពីបុរាណកាលដោយយោងតាម ព្រះពុទ្ធសាសនា និងបញ្ញត្តិ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

នាសម័យអង្គរ, ក្រោយជ័យជំនះដ៏បរិបូណ៌លើចាម , ព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧ ^(១) , ទ្រង់បញ្ញត្តិធ្វើបុណ្យ រំលឹកជ័យ តាមផ្លូវទឹកដោយរៀបចំពិធីអុំទូក ។ ទ័ពជើងទឹក បែង ជា៣ កង :

១) ទ័ពកងស្រួច មានទូកអុំ ទូកចែវធុនស្រាល ។ ជាទូកស្រាល, លឿន, សំរាប់តតាំងវាយលុក សត្រូវ ។ ទូកបែបនេះយើងប្រទះឃើញ ក្នុង ពិធី បុណ្យអុំទូក ។

២) ទ័ពកងជំនួយ ជាទូកចែវ, ទូកដែលមនុស្សឈុំ ។ ទូកមានសន្ទុះលឿន និង ថែរក្សាទ័ពស្រួច។

៣) ទ័ពកងស្បៀង ជាទូកទម្រង់ធំ ។ ទូកស្បៀងហោរទូកប៉ុកចាយ ឧបត្ថម្ភ ទ័ពស្រួចនិងទ័ពជំនួយ ។ ទូកនេះ គ្មានទេនៅស្រុកខ្មែរ សព្វថ្ងៃ មាននៅស្រុកកម្ពុជាក្រោម ហោរាប្រទេសវៀតណាម ។

តាមប្រពៃណីបុណ្យអុំទូក ជាបុណ្យដឹងគុណទឹកនិងរំលឹកគុណដី ។

ទឹកមេគង្គហូរធ្លាក់ពីទីបេ ចាប់ពីខែ ឧសភាដល់ខែ វិច្ឆិកា ។ ទឹកហូរចូល ពេញទន្លេបឹងបួរ ពាសពេញ ដីទំនាប ។ ទឹកជួយនាំត្រីចូលពងកើតកូនគ្រប់ច្រកល្អក ។ ទឹកចិញ្ចឹមស្រូវ, ស្រូវឡើងទឹក, ថែរក្សា ព្រៃព្រឹក្សា, ព្រៃរនាម ។ ទឹកនាំល្បាប់ ស្រោចច្រាំង, ដំបន់ទំនាប ។ ដីល្បាប់ជាដីថ្មី ប្រៀបបានជាដីប្រកបដោយដីជាតិ , ដីល្អ សំរាប់ដំណាំ ។ ទឹកជាជំនួយចាំបាច់ក្នុងការរស់នៅរាស្ត្រខ្មែរ ។ គុណទឹក ជួយមនុស្សខ្សរសំសម្បូរណ៍សប្បាយ ។ ឯគុណដីល្បាប់ ក៏ជួយ ដំណាំលូតលាស់ ។

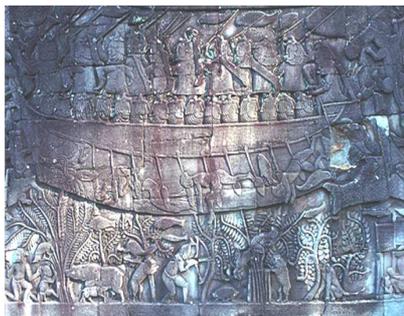
ទឹកស្រកហើយ ផលបានហើយ នៅឡើយរាស្ត្រខ្មែរ សង្វាតចាប់ត្រី ច្រូតស្រូវ ដាំដំណាំ និង បេះបោចផលចំការ ។ ជាចំណង់សងគុណទឹកដី ស្តេចនិងរាស្ត្រខ្មែរធ្វើបុណ្យ អុំទូក ^(២) បណ្តែតហែប្រទីប ^(៣) សំពះព្រះខែ ^(៤) និងអកអំបុក ^(៥) ដើម្បីទទួលអំណរផលទឹកនិងជូនទឹកចេញ ទៅ ឯនាយ សមុទ្រ ។ ឯកាល បរិច្ឆេទខ្មែរយើងទទួលយក ថ្ងៃ ១៤,១៥កើតនិង១រោចខែកត្តិក ។^{១០៧៧}

ឯកសារយោង

- ១) ក- ព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧ ,វិជ្ជាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត ។ ខ- ចម្លាក់នៅប្រាសាទបាយ័ន " ព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧ ប្រថាប់ឈរលើនាវាចំបាំងដោយទ្រង់ជូននិងដំបង ។
- ២) ល្បែងប្រណាំងទូក លោកអាចារ្យ ថាច់ប៉ែន , ក្រុមជំនុំទំនៀមទំលាប់ ខេត្តឃ្នាំង កម្ពុជាក្រោម ។
- ៣) ក- គម្ពីរ ទាថាវង្ស ។ បណ្តែតប្រទីប ដោយប្រតិស្ថានព្រះចង្កូមកែវនៅភពនាគ ។ ខ- ប្រតិស្ថានស្នាម ព្រះបាទា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅ ស្ទឹងនម្មទា ។

២) អង្គការវិទ្យាសាស្ត្រព្រះពោធិសត្វ ទ្រង់យោងយកកំណើតជា សត្វទន្សាយសសបណ្ឌិត ។ ដោយអានុភាព ទានបរមត្ថបារមីនៃព្រះពោធិសត្វ និងឧទ្ទិសអធិដ្ឋានព្រះឥន្ទ្រ រូបទន្សាយក៏ឃើញប្រាកដ ក្នុងវង់មណ្ឌលព្រះ ច័ន្ទ ។ ផ្អែកលើជំនឿទន្សាយព្រះពោធិសត្វ ខ្មែរបូជាព្រះចន្ទ ហៅថា បុណ្យ សំពះ ព្រះខែនិងអកអំបុក ដោយមានរៀប ចេកអំបុកជូបទៀនផ្កាទឹក ជាដង្ហាយ ដាក់តាំងមុខផ្ទះ ។ នៅឯផែរាំង សំពះព្រះខែនិងអកអំបុក មានពិធីពិសេស ។

៦) អំបុក ជា ស្រូវ ចាស់មិនទាន់ទុំ ច្រូតថ្មីៗយកមកដាល់បុកឱ្យក្លាយជាអំបុក ។

ចម្លាក់នៅប្រាសាទបាយ័ន

ទូក - ង ឬ ទូកអុំ

ទូកថែវ

ទូកប៉ុកចាយ

ដាល់អំបុក

បូជាសំពះព្រះខែ

បណ្តែតហែប្រទីប

ទេព ប៊ុនថាត័ណា

Nouvelles

Les cérémonies traditionnelles organisées à la Pagode Bodhivansa :

Du Samedi 17 Septembre au 1er Octobre 2016 - début de la quinzaine du mois, chaque famille a organisé une cérémonie traditionnelle à la mémoire de leurs ancêtres.

Dimanche 25 Septembre 2016 – cérémonie religieuse pratiquée par chaque famille en vue d’accomplir ses devoirs de mémoire envers tous les disparus.

Dimanche 23 Octobre 2016 – une fête de Kathen afin d’apporter d’aide et assistance aux moines à la sortie de Vossà (période de trois mois de retraite des bonzes).

Dimanche 5 Février 2017 – le Bouddha annonça sa mort et ses dernières recommandations devant les 1.250 disciples : **d’abandonner le mal, de cultiver le bien, de purifier l’esprit.**

Présentation des Voeux

à Madame Maud TALLET, Maire de Champs-sur-Marne

à Monsieur Eric SCHLEGEL, Maire de Gournay-sur-Marne

ជូនពរ ដល់មេឃុំទាំងពីរ សម្រាប់ ឆ្នាំ២០១៧

Mairie de Champs-sur-Marne

Mairie de Gournay-sur-Marne

Le Vénérable Pich Samon
Chef de la Pagode Bodhivansa,
M. Heng Kim, secrétaire général et Mme Dy Samavann, trésorière
Adressent leurs fervents vœux pour la nouvelle année 2017 à
Mme et M. Claude HOURDEL, Président
de l'Association des Bords de Marne.

Monsieur Bounthakna TEP
Association pour le Soutien du Bouddhisme Khmer
101 BOULEVARD DE LA REPUBLIQUE
77420 CHAMPS-SUR-MARNE

Paris, le **10 OCT. 2016**

Monsieur,

Le Président de la République a bien reçu le dernier bulletin édité par votre structure.

Soyez assuré qu'il en a bien été pris connaissance.

Particulièrement sensible au témoignage de solidarité que vous avez souhaité exprimer au travers de l'organisation d'une cérémonie d'hommage à la mémoire des victimes des attentats de Nice et de Saint-Etienne-du-Rouvray, le Chef de l'Etat m'a confié le soin de vous en remercier vivement.

L'unité de la Nation et les valeurs qu'incarne la France, celles des droits de l'Homme et de la liberté, ont été prises pour cibles. Une fois encore, nous ferons bloc autour de ces valeurs et rien ne nous fera céder dans la lutte que nous menons contre le terrorisme.

Je vous prie d'agréer, Monsieur, l'assurance de ma considération distinguée.

Isabelle SIMA

Référence à rappeler
PDR/SCP/BEAR/E023871

Le Maire de Nice

Monsieur Bounthakna TEP
Responsable de publication du Bulletin
A.S.B.K.
101 Boulevard de la République
77420 CHAMPS-SUR-MARNE

Nice le **14 OCT. 2016**

Cher Monsieur,

J'ai bien reçu votre bulletin du mois d'octobre 2016, édité par l'Association pour le Soutien du Bouddhisme Khmer.

Au nom de tous les Niçois, et particulièrement sensible à la bonté qu'illustre votre geste, je vous remercie pour l'initiative prise par votre association de rendre hommage aux victimes de l'attentat du 14 juillet dernier.

Subir l'agression terroriste du 14 juillet aura, s'il était besoin, accentué encore notre détermination à lutter contre ceux qui sèment le désordre et la mort. Forts du soutien du plus grand nombre et d'initiatives de sympathie telles que la vôtre, nous savons que la cause de l'humanité et de la raison finira par l'emporter sur celle des fous d'un faux dieu... à condition que nous ne relâchions jamais notre vigilance.

Vous renouvelant mes remerciements, je vous prie d'agréer, Cher Monsieur, l'assurance de mes salutations distinguées.

Philippe PRADAL

Secrétariat particulier du Maire
Mairie de Nice
06364 Nice Cedex 4

Traduction des lettres de M. le Président de la République française et M. le Maire de Nice

(សំបុត្រលោកប្រធានាធិបតី និង សំបុត្រលោកមេឃុំប្រៃជាភាសាខ្មែរ ដោយលោក ទេព ប៊ុនថាក់ណា)

លោក,

លោកប្រធានាធិបតី បានទទួលព្រឹត្តិប័ត្រផ្សាយចេញពីសមាគម ឧបត្ថម្ភពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ។
សូមជឿជាក់ថា លោកប្រធានាធិបតី បានជ្រាបដំណឹងនេះហើយ ។

ជាពិសេស, លោក រំភើបពីសក្ខីភាព នៃការរួបរួមសាមគ្គី របស់សមាគម ឧបត្ថម្ភពុទ្ធសាសនាខ្មែរ
ដែលបានរៀបចំ ពិធីបុណ្យទក្ខិណានុប្បទាន និងឧទ្ទិសជូន ដល់វិញ្ញាណក្ខន្ធលោកអ្នកដែលទទួលរងគ្រោះ
ឧបហាត នៅទីក្រុងនីស, NICE , និងនៅវិហារ, Eglise Saint Etienne Rouvray .

លោកប្រធានាធិបតី សុំឲ្យខ្ញុំថ្ងែងនូវអំណរគុណ ដ៏ជ្រាលជ្រៅ ដល់លោក។

សាមគ្គីភាព និងតម្លៃដ៏មានសារៈសំខាន់ របស់ប្រទេសបារាំង មានកំណើតចេញពី សិទ្ធិមនុស្ស និង
សេរីភាពដែលជា គោលដៅទំនាស់ របស់កេរ្តិ៍រដ្ឋ ។

ជាថ្មីម្តងទៀត យើងនឹងទប់ស្កាត់ នៅជុំវិញតម្លៃសិទ្ធិមនុស្ស និង សេរីភាព ប្រយុទ្ធ ប្រឆាំង និង
មិនបណ្តោយចំពោះ កេរ្តិ៍និយម ឡើយ ។

ខ្ញុំសូមលោក ទទួលសេចក្តីរាប់អាន ដ៏សមគួរ ។ Isabelle SIMA

លោកជាទីស្រឡាញ់,

ខ្ញុំបានទទួលព្រឹត្តិប័ត្រ ខែតុលា ២០១៦ ផ្សាយចេញពីសមាគម ឧបត្ថម្ភពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ។

តាងនាមប្រជាជននៅទីក្រុងនេនីស ខ្ញុំមានចិត្តរំភើបនិងសូមថ្ងែងអំណរគុណ ចំពោះសន្តានចិត្ត
ប្រកបដោយកិត្តិយសរបស់សមាគម ឧបត្ថម្ភពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ដែលមានការរកក្តី ជូនដល់ជនរងគ្រោះឧបហាត
កាលពីថ្ងៃ ១៤កក្កដា ២០១៦ ។

ទទួលរងគ្រោះ នាថ្ងៃ ១៤កក្កដា, ពីសំណាក់អ្នកឈ្លានពានឧបហាត, ជាហេតុជំរុញ
សេចក្តីកំណត់ ,ការប្តេជ្ញា, របស់យើងឲ្យប្រឈម ទប់ទល់ ភាពច្របូកច្របល់ ,ចលាចល, និងមរណភាព ។
យោលតាមបទពិសោធន៍ ជាច្រើនក្នុងការគាំទ្រពីសំណាក់ អ្នកមាន សមានចិត្ត , មានជាអាទិ៍ សមាគម
ឧបត្ថម្ភពុទ្ធសាសនាខ្មែរ, យើងដឹងថា មូលហេតុ នៃមនុស្សធម៌ និង ជ័យជំនះ ចុងក្រោយ ត្រូវតែឈ្នះ
លើមនុស្សឆ្គួត និងអាទិទេព ក្លែង ក្លាយ ។ ក្នុងករណីនេះ យើងក៏មិនបោះបង់ ការប្រុងប្រយ័ត្ន ផងដែរ ។

ខ្ញុំសូមសម្តែង អំណរគុណលោក ជាថ្មីម្តងទៀត ។
ខ្ញុំសូមលោក ទទួលនូវការគោរព ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ របស់ខ្ញុំ ។

Philippe PRADAL

Remerciement de la Paroisse Saint Etienne à ASBK

destetiennedurouvray paroissecatholique
<paroissesaintetienne@sfr.fr>

répondre à: destetiennedurouvray paroissecatholique
<paroissesaintetienne@sfr.fr>

à: **association.asbk@gmail.com**

Date: 20 octobre 2016 à 17:17

Objet: remerciements

Envoyé par: sfr.fr

Nous avons été touchés par votre message et votre geste. Il nous arrive à un moment où nous sommes très éprouvés par le martyre de notre Père Jacques HAMEL.

Nous vous en sommes très reconnaissants et nous comptons sur vos prières pour continuer la route.

Au nom de la communauté paroissiale, Merci

Père Auguste MOANDA
Paroisse Saint Etienne

Tél. : 02.35.66.60.64

La communauté cambodgienne et les membres de l'Association pour le Soutien du Bouddhisme Khmer « A.S.B.K. » ont l'honneur d'organiser une cérémonie bouddhique en hommage respectueux à la mémoire du Père Jacques Hamel, voir le Bulletin l'Association pour le Soutien du Bouddhisme Khmer au mois d'octobre 2016, n° 59 à la page 39.

Champs sur Marne, le 29 Septembre 2016

Mr Kim HENG

Secrétaire général de l'association ASBK

101, Bd de la République

77420 Champs sur Marne

à

Mr Thierry GROS

Président Pour un Sourire d'Enfant-Lyon

17 chemin du plan du loup

69110 Sainte-Foy-lès-Lyon

Un sauveur, venant d'ailleurs, avec le cœur plein de compassion et d'amour du peuple Khmer, c'est Monsieur Christian GAUQUELIN des PALLIERES très sensible aux souffrances de notre nation. Son organisation humanitaire remarquable est une pépite d'or auprès des enfants de rues, abandonnés, affamés, vivant en fouillant les montagnes d'ordures de Phnom Penh. Il a donné son cœur aux Khmers écrasés de chagrin et ayant abandonnés leurs enfants dans la rue. Grâce à lui, ces enfants sont vêtus, nourris, retrouvent le sourire et leur nouvelle vie se construit en empruntant le chemin de l'école comme les autres enfants dans le monde entier.

Très émus, par la douloureuse nouvelle du décès de Monsieur Christian GAUQUELIN des PALLIERES survenu le 25 septembres à Phnom Penh, au nom de l'Association pour le Soutien du Bouddhisme Khmer (A.S.B.K) et de la pagode Bodhivansa à Champs sur Marne, nous exprimons à toute la famille de Monsieur Christian GAUQUELIN des PALLIERES, toute notre profonde tristesse dans la dure épreuve qui leur est imposée et leur prions d'agréer nos plus vives et sincères condoléances.

Le Secrétaire général de l'association A.S.B.K

Kim HENG

Prière transmettre ce message de condoléance à la famille de Monsieur Christian GAUQUELIN des PALLIERES.

Merci

Christian GAUQUELIN des PALLIERES survenu à Phnom Penh, dans la nuit du 24 Septembre 2016.

Nous nous inclinons très profondément et très humblement devant vos nobles sacrifices pour faire sortir les enfants de la décharge et de les accompagner jusqu'à ce qu'ils aient un métier.

Par la noblesse d'âme et de cœur, vous avez créé une organisation non gouvernementale française en mars 1996 « Pour un Sourire d'Enfant » (PSE) pour rendre hommage au courage des jeunes Cambodgiens issus de la pire misère qui ont pu accéder à l'éducation et à se construire un avenir.

Monsieur Christian GAUQUELIN des PALLIERES, un Homme immensément précieux et incomparable vivra dans les cœurs des Khmers et dans nos prières.

Nous prions avec nos très fervents vœux pour la félicité de son âme reposant en Paix au Paradis.

Nous partageons sincèrement votre chagrin en cette douloureuse circonstance et vous prions ainsi que les membres de votre noble famille, d'agréer nos condoléances très émues avec les assurances de notre haute considération et de notre profonde affection.

MEY Siphah

Martin de ROQUEFEUIL

Vice-président
Responsable Communication

Tel: + 33 (0)6 51 92 00 45

PSE

POUR UN
SOURIRE
D'ENFANT

63, rue de Lisleferme 33000 BORDEAUX

www.pse.org

Martin Deroquefeuil <martin.deroquefeuil@pse.ngo>

À

Bounthakna TEP

10/06/16 à 11:02 AM

Bonjour Monsieur,

Nous avons bien reçu votre mail et vous remercions de tout cœur pour votre pensée dans ce moment bien difficile que traverse notre association.

Nous transmettons votre message à Marie-France des Pallières.

Christian des Pallières, « Papy », nous a transmis le flambeau ! A nous de le tenir et de continuer tous ensemble !

Cmf des Pallieres <cmfdespallieres@wanadoo.fr>

À

'Cmf des Pallieres'

09/30/16 à 7:48 AM

Chers Amis,

Un très grand merci pour vos messages qui m'ont beaucoup touchée.

Comme vous pouvez l'imaginer, je ne serai pas en mesure de vous répondre dans l'immédiat.

Mais si vous souhaitez lui dire à Dieu, sachez qu'une Messe sera célébrée **le samedi 8 octobre à 16h30 en l'Eglise Saint Ferdinand des Ternes à Paris.**

Je vous embrasse tous

Marie-France

Cordialement

M. TEP Bounthakna, représentant les fidèles de la Pagode Bodhivansa, la Communauté cambodgienne s'est rendu à l'Eglise Saint Ferdinand des Ternes à Paris pour présenter le dernier hommage et la reconnaissance perpétuelle à Monsieur Christian GAUQUELIN des PALLIERES

M. TEP Bounthakna avec Madame des PALLIERES

Afin de témoigner notre reconnaissance à Monsieur **Christian GAUQUELIN des PALLIERES**, un sauveur des enfants de rue avec le cœur plein de compassion et d'amour du peuple Khmer, notre l'Association pour le Soutien du Bouddhisme Khmer (A.S.B.K) et la pagode Bodhivansa à Champs-sur-Marne, ont le plaisir de vous inviter à la cérémonie bouddhique à la mémoire de

Mr Christian GAUQUELIN des PALLIERES
Le Dimanche 5 Mars 2017 à partir de 9h30

A la pagode Bodhivansa, 101 boulevard de la République 77420 Champs Sur Marne
Prière de diffuser cette information à vos proches et à vos amis, s'il vous plaît. Merci

Secrétaire général de l'A.S.B.K

HENG Kim

Nota : *Le don collecté lors de cette cérémonie sera donné intégralement à l'association PSE de Mr des PALLIERES*

Les fonds recueillis, remis à Madamede Buntha EA Kim, Représentante de l'Association PSE d'une somme de **3620 euros** à la fin de la cérémonie de commémoration du dimanche 5 Mars 2017.

DISCOURS DE LA CEREMONIE BOUDDHIQUE POUR LA MEMOIRE DE M. DES PALLIERES DU 5 MARS 2017

Vénérables, Madame, Mademoiselle, Monsieur, et chers compatriotes, bonjour

Aujourd'hui, nous nous réunissons dans la pagode Bodhivansa, lieu de rayonnement de la lumière du Bouddha, afin de commémorer la mémoire de Mr Christian GAUQUELIN des PALLIERES décédé le 25 septembre 2016 à Phnom Penh.

Venant d'ailleurs ce sauveur héroïque des enfants de rues, abandonnés, affamés, vivant en fouillant des montagnes d'ordures de Phnom Penh a donné son cœur aux Khmers écrasés de chagrin et à leurs enfants abandonnés dans la rue. Grâce à lui, ces enfants sont vêtus, nourris, ils retrouvent le sourire et une nouvelle vie en empruntant le chemin de l'école comme les autres enfants dans le monde entier. C'est l'oeuvre de Monsieur Christian des PALLIERES qui est très sensible aux souffrances de notre nation avec son cœur plein de compassion et d'amour du peuple Khmer.

Monsieur des PALLIERES est un chrétien, très pieux, il a consacré tous ses loisirs et ses confort en France depuis sa retraite, avec son épouse pour aller sauver les enfants pauvres et abandonnés du peuple cambodgien dont la majorité est bouddhiste et en sachant bien que ses enfants sont dépourvus de lui renvoyer leur reconnaissance à degré semblable. Il s'agit donc des actions purement humanitaires, remarquables, nobles et désintéressées permettant de changer complètement le destin de milliers d'enfants qui seront, à terme, des éléments de la fondation de notre nation.

C'est ainsi, Vénérables, Madame, Monsieur, au nom de l'Association pour le Soutien du Bouddhisme Khmer (A.S.B.K) et tous les religieux à la pagode Bodhivansa à Champs sur Marne, que nous organisons cette cérémonie afin de témoigner notre gratitude à l'égard de ces nobles actions. Enfin nous, nous prions :

- Que Jésus Christ Dieu tout puissant accepte son fils, Monsieur Christian des PALLIERES pour qu'il puisse reposer en paix près de lui.
- Que le Bouddha à travers sa lumière d'éveil accompagne Monsieur Christian des PALLIERES au lieu du bonheur éternel.

Enfin, au nom de l'Association pour le Soutien du Bouddhisme Khmer (ASBK) et de la pagode Bodhivansa, je vous remercie vivement de votre présence pour honorer notre sauveur Monsieur de PALLIERES. Et je vous souhaite une bonne santé, que la joie de vivre en harmonie avec le bonheur impulsé par les trois joyaux : le Bouddha, le Dharma (la loi) et Samgha (communauté) soit avec vous éternellement.

Fait à Champs sur Marne, le 05 Mars 2017

Secrétaire général de l'association A.S.B.K

Kim HENG

បញ្ជីមរណកាតនៃឥស្សរជន
Nécrologies

Nous, les membres de l'Association pour le Soutien du Bouddhisme Khmer et les fidèles de la Pagode Bodhivansa regrettons cette douloureuse disparition aussi douloureuse pour sa famille que pour les personnes qui l'ont connue et aimée.

Nos respectueuses condoléances à toute sa grande famille.

យើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នាជាសមាជិក សមាជិកាសមាគម ឧបត្ថម្ភពុទ្ធសាសនាខ្មែរ និងពុទ្ធបរិស័ទវត្តពោធិវង្ស សូម
 ថ្លែង នូវសេចក្តីសោកស្តាយ ទុក្ខសោក និងសូមចូលរួមជាមួយគ្រួសារក្នុងមរណទុក្ខដ៏ក្រៀមក្រំនេះ។
 សូមវិញ្ញាណក្ខន្ធលោកបានសោយបរមសុខ ក្នុងសុគតិភពកុំបី ឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

M. LAO Sarun លោកឡៅ សារុន

Né le 7février 1939 à Kratie, Cambodge

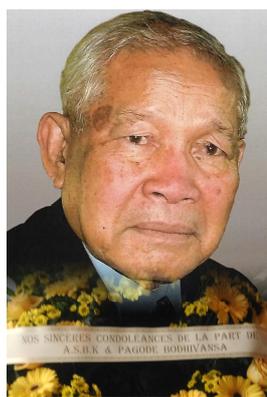
- Diplomate à Pékin et en France
- Membre fondateur et Secrétaire Général de l'A.S.B.K.

Décédé le 23 janvier 2017 dans sa 78ème année

Notre père patriote était très attaché à la Culture et au Patrimoine du Cambodge. De son vivant, il a ainsi oeuvré activement dans les différentes associations. Un des fondateurs de la pagode de Champs-sur-Marne, c'était un Homme intègre toujours prêt à aider son prochain.

Nous garderons dans nos coeurs le souvenir d'un Homme souriant, compatissant et plein de joie.

Sukhena SARUN

Secrétaire Général de
 l'A.S.B.K
 អគ្គលេខាធិការ
 សមាគម
 ឧបត្ថម្ភពុទ្ធសាសនាខ្មែរ

សេចក្តីថ្លែងការណ៍បុណ្យបូជាសព លោក ឡៅ សារុន

L'oraison funèbre de M. Heng Kim

សូមក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះសង្ឃ សូមគោរព លោកស្រី លោក និងបងប្អូន ទាំងអស់ដែលបានចូល រួមពិធី បុណ្យ បូជាសព បង ឡៅ សារុន នៅថ្ងៃនេះ។

ខ្ញុំព្រះករុណាខ្ញុំបាទ ក្នុងនាម គណកម្មាធិការ អភិបាល សមាគម ឧបត្ថម្ភពុទ្ធសាសនាខ្មែរ និង ក្នុងនាម ឧបាសក ឧបាសិកា វត្តពោធិវង្ស សូមធ្វើការវះកិច្ច គោរពដល់ សព បង ឡៅ សារុន ជាចុងក្រោយ។

ថ្ងៃនេះ ជាថ្ងៃ ដែលយើងមកជូនដំណើរ បង ដែលត្រូវប្តូរទីសំណាក់។ បង អញ្ជើញ ទៅកន្លែងថ្មី ដែលជាកន្លែង ដែលមនុស្សយើង ប្រាថ្នារកគ្រប់គ្នា គឺកន្លែង ទេវលោក ពោរពេញដោយ សម្បត្តិ ស្នូត ស្រណុកសុខសប្បាយ កន្លែងដែលបងជួបតែសុភមង្គល អចិន្ត្រៃយ៍។ កន្លែង ទេវលោកនេះ ជាកន្លែង ដែលបងត្រូវទទួលផ្ទៃផ្កា មគ្គុទ្ទេស ដែលបងខំកសាងអំពើល្អ កាលដែលបងរស់នៅ។

បង ឡៅ សារុន ជាសកម្មជនមួយរូបដ៏ស្វិតស្វាញ ប្រកបដោយឧត្តមគតិ ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ក្នុងការចូលរួម បង្កើតសមាគម ឧបត្ថម្ភពុទ្ធសាសនាខ្មែរ និងស្ថាបនា កសាងវត្តពោធិវង្ស យើង។ យើងចាំមិនភ្លេចទេ នៅថ្ងៃទី ១៤ ខែ វិច្ឆិកា ១៩៨២ ថ្ងៃប្រកាសបង្កើត សមាគមយើង ហើយជ្រើសរើសសមាជិក គណកម្មការក្រុម ប្រឹក្សាភិបាល សមាគម លើកទីមួយ យើងឃើញមាន ឈ្មោះបង សារុន នៅ ក្នុង គណកម្មការក្រុមប្រឹក្សាភិបាល នោះហើយលោកទទួលបាន កិច្ចខាងវប្បធម៌។ បន្ទាប់មក បង ឡៅ សារុន បានជួយសមាគម និងវត្តពោធិវង្ស យើង ឥតមានខ្ជាប់ហត់នឿយឡើយ។ បង ឡៅ សារុន បានទទួលបន្ទុក ជា អគ្គលេខាធិការ សមាគម អស់រយៈ ពេលជាងដប់ឆ្នាំ។

បង ឡៅ សារុន ! យើងទាំងអស់គ្នាចាំមិនភ្លេច ទេ អំពើដែលបងបានធ្វើ ចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា និង ចំពោះប្រទេសជាតិមាតុភូមិយើង។ បង ជាអ្នកជួយជ្រោមជ្រែង ជាសសរទ្រូងវត្តពោធិវង្ស យើងទាំងពីដើមកាល មក។ នៅឆ្នាំចុងក្រោយនេះថ្វីត្បិតតែសុខភាពបង មានការអន់ខ្សោយក៏ដោយ ក៏បងនូវតែបង្ហាញពី ចិត្តចង់ជួយ សមាគមនឹង វត្ត យើងឥតរាថយឡើយ។

បង្រួមសេចក្តីមក បង ឡៅ សារុន ជាផ្ទៃផ្ការបស់ជាតិសាសន៍ខ្មែរយើង ទាំងរូបរាងកាយ ទាំងចិត្តគំនិត ទាំងសកម្មភាព ពោលគឺ កិច្ចការអ្វីក៏ដោយ នៅក្នុងវត្តនេះ បងមិននិយាយស្តីច្រើនទេ តែបងធ្វើតែម្តងប្រកប ដោយឧត្តមគតិនឹងសុភវិនិច្ឆ័យ។

កត្តានេះហើយបានជា ខ្ញុំព្រះករុណាខ្ញុំបាទ ក្នុងនាមគណកម្មការក្រុមប្រឹក្សាភិបាល សមាគមឧបត្ថម្ភពុទ្ធសាសនាខ្មែរ និងក្នុងនាម ឧបាសក ឧបាសិកា វត្តពោធិវង្ស និងក្នុងនាមផ្ទាល់ខ្លួន សូមធ្វើការវះកិច្ច គោរពដល់វិញ្ញាណក្ខន្ធ បង ឡៅ សារុន ហើយសូមបារមីព្រះធម៌ និងព្រះរតនត្រ័យ ទាំងបីសូមជួយឲ្យបងបានទទួលផ្ទៃផ្កា មគ្គផល ដែលបងខំកសាងអំពើល្អ កាលដែលបងរស់នៅឡើយ ហើយ សូមឲ្យបង អញ្ជើញទៅកន្លែងថ្មី គឺជា កន្លែង ទេវលោក ពោរពេញ ដោយ សម្បត្តិ ស្នូត ស្រណុកសុខសប្បាយ កន្លែងដែលបងជួបតែសុភមង្គល អចិន្ត្រៃយ៍ តរៀងទៅ។

នៅទីបញ្ចប់នេះ ខ្ញុំព្រះករុណាខ្ញុំបាទ សូមថ្លែងអំណរគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅដល់ លោកស្រី ឡៅ សារី និងក្រុមគ្រួសារ ដែលបាន អនុញ្ញាតឲ្យបង សារុន មកចូលរួម យ៉ាងខ្លះខ្លះ បម្រើប្រយោជន៍រួម សម្រាប់ប្រទេសជាតិ និង ព្រះពុទ្ធសាសនា យើង។ ខ្ញុំព្រះករុណាខ្ញុំបាទ សូមចូលរួមរំលែក ទុក្ខ ដ៏ក្រៀមក្រំ ដែលបងសារុន បានបែកចាក ពីយើង ទៅនេះ។ មានតែព្រះធម៌មួយគត់ ដែល អាចជួយ សម្រាល សេចក្តី ទុក្ខសោកនេះបានតាមការ រំលឹកដាស់តឿនរបស់ព្រះពុទ្ធ ដល់យើងទាំងអស់គ្នា ឲ្យស្គាល់ច្បាស់ ពីធាតុពិត នូវអ្វីៗទាំងឡាយនៅលើលោកនេះ ដែល មានជីវិត ឬអត់ជីវិត មិននៅស្ថិតស្ថេរ ទេ ។

«អនិច្ចំ ទក្ខំ អនត្តា»។

ហេង គឹម

សូមថ្វាយបង្គំព្រះសង្ឃគ្រប់ព្រះអង្គជា ទីសក្ការ
សូមគោរពបង្គំបួននៅទីនេះ

ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទស្គាល់លោកបង ឡៅ សារុន ពេលលោកធ្វើការនៅស្ថានទូតខ្មែរប្រចាំប្រទេសបារាំង
ឆ្នាំ១៩៧៣ ក្នុងឱកាសដែល ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ សុំចម្លងថតសារលិខិត កំណើតគ្រួសារ។

ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ ជួបលោកជាថ្មីម្តងទៀតនៅឆ្នាំ១៩៧៦ តាមរយៈ ពុទ្ធិកសមាគមខ្មែរ ដែលលោក
យកចិត្តទុកដាក់ បំរើ ឧបត្ថម្ភទាំងកម្លាំងកាយ កម្លាំងចិត្ត ព្រមទាំងថវិកា ។

នាពេលដែលយើងខ្ញុំជាកូនខ្មែរមួយចំនួន កំពុងរៀបចំបង្កើត មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារស្រាវជ្រាវអារ្យធម៌ខ្មែរ
CEDOREK លោកតែងតែមានប្រសាសន៍ពី គុណសម្បត្តិទឹកដីខ្មែរ អង្រួនស្មារតី ឲ្យយើងទាំងអស់គ្នាចេះថែរក្សា
ខ្លួនមករស់នៅស្រុកគេ ដោយមានចរិយាធម៌ ចេះលើកតម្លៃអារ្យធម៌ខ្មែរ និង ខិតខំសិក្សាស្រាវជ្រាវជាប្រចាំ ។

ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ និងលោកបង ឡៅ សារុនមានការជិតស្និទ្ធ ស្រឡាញ់រាប់អានដូចបងប្អូន ប្អូន
យោបល់គ្នាទៅវិញទៅមក ពីបញ្ហាប្រទេសជាតិ រហូតដល់ថ្ងៃសម្តេច មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារស្រាវជ្រាវអារ្យធម៌
ខ្មែរនៅថ្ងៃទី៣១ ខែមិនា ឆ្នាំ១៩៧៨ ដោយមានការចូលរួមពីអ្នកប្រាជ្ញ និងមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ បារាំងខ្លះទៀតផង ។

លោកមានមនសិការជាតិខ្ពង់ខ្ពស់ លោកតែងតែរំលឹកពីឯកភាព សាមគ្គីភាព ច្បាប់ទម្លាប់ គតិយុត្តិធម៌
ដែលជាថាមពល ឥទ្ធិពលក្នុងការរកសាងជាតិ និងបណ្តុះនូវមនោសញ្ចេតនា ថែរក្សាការពារសម្បត្តិទ្រព្យជាតិ
សម្បត្តិធម្មជាតិ និងព្រលឹងជាតិខ្មែរ ។

លោកបង ឡៅ សារុន ជាអ្នកចូលរួមមួយរូបក្នុងការបង្កើត សមាគមឧបត្ថម្ភពុទ្ធសាសនាខ្មែរ
នៅថ្ងៃទី១២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៨២ និងវត្តពោធិវង្សនៅ សង់សៀម៉ាន Champs-sur-Marne ។

លោកគោរពពិធីបុណ្យព្រះពុទ្ធសាសនា បុណ្យប្រពៃណី បុណ្យជាតិ សមាទានសីល ជានិច្ច។ លោកជា
អគ្គលេខាធិការ អភិបាល ជាអ្នកទទួលបន្ទុកខាងប្រតិបត្តិសមាធិ ជាអ្នករៀបចំបុណ្យ បោសជូតទីធ្លារវត្ត
រៀបចំទាំង ក្នុង និងទាំងក្រៅវត្ត ។

ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ សូមលំអោនកាយសំដែងកតញ្ញធម៌ គោរពអញ្ជើញវិញ្ញាណក្ខន្ធលោកបងទៅ
ស្ថិតនៅក្នុង សុគតិភព ដោយអំណាចកុសលដែលលោកបងបានធ្វើបុណ្យធ្វើទាន និងកុសលដែលយើងខ្ញុំ
បញ្ជូនទៅផង ។

ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ សូមជួយរំលែកចែកនូវមហាវិយោគទុក្ខដ៏ក្រៀមក្រំនេះជាមួយនឹងគ្រួសារលោកបង
ហើយសូម គោរពលាលោកបងដោយការសោកស្តាយក្នុងក្បួនជាទីបំផុត ។

សូមអរព្រះគុណ សូមអរគុណ
ចាយ សិរីវុឌ្ឍន៍

សម្តេចក្សត្រីយ៍ នរោត្តម នរលក្សណ៍

S.A.R. la Princesse Samdech NORODOM Norleak

S.A. NORODOM Viravinn et son Epouse
S.A. NORODOM Viarith et son Epouse
Keo KHOUN Daraveth et son Epouse
Keo PONN Racvivongs et son Epouse
La Famille Royale en France

Ont la profonde douleur de vous faire part du décès de
S.A.R. la Princesse Samdech NORODOM Norleak
Survenu dans la sérénité bouddhique le 4 février 2017 dans
sa 89ème année

et Vous prie de participer à la Cérémonie religieuse
du 7ème jour

qui aura lieu **le samedi 11 février 2017 à 9h30**
à la pagode Bodhivansa à Champs-sur-Marne
101 bld de la République 77420 Champs-sur-Marne

Et d'assister à la cérémonie d'incinération
qui aura lieu le **Lundi 13 février 2017 à 15h00**

au crématorium du Père Lachaise
71, rue des Rondeaux à Paris 20ème

Hôpital Broca
 Novembre 2016
 Le Vénérable Ngin Phèn
 se rendait auprès de
 S.A.R. la Princesse
 Samdech Norodom Norleak.

Hôpital Cochin
 Samedi 4 Février 2017 à 15h00
 Le Vénérable Ngin Phèn
 accompagné par les deux
 bonzes de la Pagode Bodhivansa
 priaient pour la Défunte Princesse.

M. Khuon Daraveth, demi – frère de
 S.A.R. la Princesse se faisait bonze
 pour témoigner sa gratitude envers sa
 demi-soeur. Son ordination se
 déroulait à la Pagode Bodhivansa.
 A droite Achar Nhean Chhan.

Le samedi 11 février 2017 à 9h30
 A la pagode Bodhivansa, M. Heng Kim,
 Secrétaire Général de l’A.S.B.K présent
 pour le déroulement de la Cérémonie religieuse
 et le Déjeuner de la Famille Royale et les invités.

Hôpital Cochin Lundi 13 février à 13h00
 Le Vénérable Pich Samon, les bonzes de la
 Pagode Bodhivansa et la pagode
 Muni Sikkharam, Couilly Pont-Aux-Dames,
 Priaient et accompagnaient au Crématorium.

Au crématorium du Père Lachaise

Hommage aux Trois Joyaux, Sutta des Bénédiction, Transmission des Mérites par les bonzes des pagodes en France.

Mme. Keo Ponn, la Famille Royale et les Invités posaient des roses blanches pour rendre leur dernier hommage.

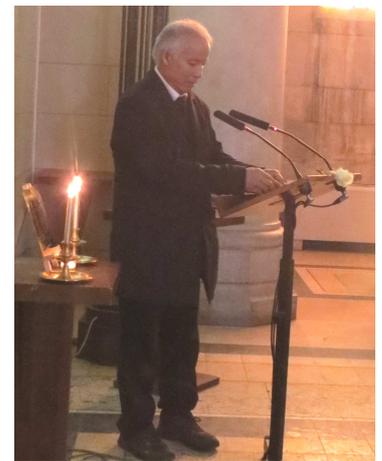
Keo Ponn Racvivong
Maître de Cérémonie
des obsèques

M. Veunille Philippe
- la Biographie

M. Tep Bounthakna
- Poème

Achar Nhean Chhan
- récitait les prières

ព្រះរាជវង្សានុវង្ស នៅប្រទេសបារាំង
សូមថ្លែងនូវអំណរគុណ ជាអតិបរមានៃវត្តមាន
ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោកស្រី លោក និងមិត្តទាំងឡាយ
ក្នុងទិវាថ្វាយព្រះភ្លើងនៃព្រះសព
សម្តេចក្សត្រិយ៍ នរោត្តម នរលក្សណ៍
Les Membres de la Famille Royale en France
Vous expriment
leurs remerciements et leurs reconnaissances
de votre très chaleureuse présence
aux obsèques de
S.A.R. la Princesse Samdech NORODOM Norleak

La carte de remerciement avec le goûter « fruit- gâteau-boisson » distribuée à la sortie de la salle.

NORODOM SIHAMONI
ROI du CAMBODGE

À

Son Altesse Royale
Samdech Preah Reach Kanitha
NORODOM NORLEAK
du Royaume du Cambodge

Très Chère Mèming,

Maman et moi-même, ainsi que tous mes sœurs et frères,
éprouvons une profonde tristesse à l'annonce de Votre décès.

Notre douleur est immense à la pensée de ne plus Vous revoir.
Nous n'oublierons jamais Votre affection et Votre gentillesse et prions
pour que Vous puissiez reposer en paix. Nous Vous aimons, très Chère
Mèming, et penserons toujours à Vous avec toute notre tendresse.

Avec notre plus profonde affection,

Votre Neveu,

Broineath
Votre petite sœur

Phnom Penh, le 6 Février 2017

Message lu

Par S.A.R. SAMDECH PREAH MOHESSARA NORODOM CHAKRAPONG

សូមក្រាបថ្វាយបង្គំ សូមថ្វាយបង្គំ សូមគោរព

សម្តេចចក្រី នរោត្តម នរលក្សណ៍ ទ្រង់ជាព្រះរាជបុត្រី ទី៦ នៃសម្តេចចក្រី ស៊ីសុវត្ថិ ថាវេតរជ្ជីនារីវង្ស និង
ព្រះអង្គម្ចាស់ក្សត្រា នរោត្តម សិរីរា បានប្រសូត្រនៅ ថ្ងៃទី ២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩២៧ ។

កាលទ្រង់នៅវ័យជាកុមារី ព្រះវររាជបិតា និង ព្រះវររាជមាតា សព្វព្រះរាជហឫទ័យប្រទានទ្រង់ ទៅ
សិក្សានៅ សាលាបឋមសិក្សា និង មធ្យមសិក្សា ក្នុងសាលា La providence ។

ទ្រង់បានជាប់វិញ្ញាបនបត្រ (Certificat d'Etude) ។ ដល់ទ្រង់សិក្សាចប់មធ្យមសិក្សា ទ្រង់បាន ជាប់
«ប្រកាសនិយមត្រមធ្យមសិក្សា បឋមភូមិ » (B.E.P.C.) ។

សម្តេចចក្រី នរោត្តម នរលក្សណ៍ តាំងពីទ្រង់នៅវ័យជាកុមារី រហូតមកដល់សោយទីវង្គត ព្រះអង្គតែងតែ
មានព្រះទ័យទ្រង់មេត្តាសន្តោសដល់អស់គ្រប់គ្នា គ្មានប្រកាន់វណ្ណៈ ជាន់ថ្នាក់យសសក្តិ ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះសម្រួល
ជានិច្ច ហើយទ្រង់សព្វព្រះទ័យមានបន្ទូលកំប្លែកកម្លែងជូនអ្នកផងដែលទៅគាល់ ឲ្យមានការ សប្បាយរីករាយ
ហើយទាំងប្រសប់សរសើរម្នាក់ៗទៅតាមចំណុចនិមួយៗ ។

តែគុណសម្បត្តិព្រះអង្គដែលធំជាងគេ ដែលតាមខ្ញុំយល់ គឺ សម្តេចមានជាប់ជានិច្ចក្នុងព្រះអង្គ ជាតិ
សាសនា និងព្រះមហាក្សត្រ ពោលគឺប្រទេសកម្ពុជា ។ ព្រះអង្គទ្រង់តែងតែតាមដានរហូត នូវព្រឹត្តិការណ៍ផ្សេងៗ
ដែលកើតមានឡើងក្នុងមាតុប្រទេស របស់ព្រះអង្គ ។

ព្រះឥរិយាបថទាំងនេះហើយ ដែល ទូលបង្គំ ខ្ញុំបាទ ខ្ញុំ មានការកោតសរសើរ គោរព ស្ងប់ស្ងែង
ដែលគ្មានពាក្យអ្វីអាចថ្លែងបាន ។

ទូលបង្គំជាខ្ញុំ សូមថ្វាយព្រះពរ សម្តេច សូមស្តេចយាងទៅក្នុងភពលោកថ្មី ដោយសុវត្ថិភាព ។

ទូលបង្គំជាខ្ញុំ សូមក្រាបថ្វាយបង្គំលា ។

អភិវន្តនាការ

ថ្វាយសម្តេចក្សត្រិយ៍ នរោត្តម នរលក្សណ៍ (ព្រះអង្គម្ចាស់ក្សត្រិយ៍ពៅ)
ក្នុងទិវាថ្វាយព្រះភ្លើងនៃព្រះសព

សូមថ្វាយបង្គំព្រះសង្ឃ

ខ្ញុំព្រះករុណា ទូលព្រះបង្គំខ្ញុំ នឺន ឈន បានស្គាល់ព្រះអង្គម្ចាស់ក្សត្រិយ៍ នៅប៉េកាំង ឆ្នាំ១៩៧២ បានទៅតាមហៃគាំទ្រព្រះករុណាសម្តេចឪ នរោត្តម សីហនុ ចេញពី ទីក្រុង ស៊ីដណេយ (Sydney) ប្រទេសអូស្ត្រាលី (AUSTRALIE) រួចភៀសខ្លួនមកនៅ ប្រទេស បារាំង ដូចព្រះអង្គម្ចាស់ក្សត្រិយ៍ បន្ទាប់ពីព្រឹត្តិការណ៍ខ្មែរចង្សា ១៧ មេសា ១៩៧៥ ។

សូមក្រាបបង្គំទូលថ្វាយពិនាងបូ និងប្តី ផែ និយុត បានទូរសព្ទ ពីអូស្ត្រាលី ពេលព្រឹក ថ្ងៃនេះ វេលាម៉ោង១២ ថ្ងៃត្រង់ សូមឲ្យទូលព្រះបង្គំខ្ញុំ ក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះសព ដង្ហែ ម្ចាស់ម៉ែជំនួសផង (នាងបូ ជាអ្នកបំរើ ថែរក្សា ព្រះអង្គម្ចាស់ពៅ ពីរ៉ាំងនៅភ្នំពេញ រហូត មកស្រុកចិន បានប្តីឈ្មោះ ផែ និយុត និងព្រមហែសម្តេចឪ យាងត្រឡប់ទៅ ភ្នំពេញវិញ) ។

ទូលព្រះបង្គំខ្ញុំ បានទៅថ្វាយបង្គំ ម្ចាស់ម៉ែ នៅពេទ្យ BROCA (ប្រូកា) ឃើញព្រះកក្រូចុងក្រោយ ពីអាទិត្យ មុនសោយទិវង្គត ។ ម្ចាស់ម៉ែទ្រង់ជរាធម៌ ទើបទូលព្រះបង្គំទូលបញ្ជាក់ខ្លាំង : ឈន បំរើព្រះករុណានៅប៉េកាំង ទូលព្រះបង្គំខ្ញុំនៅចង់ចាំព្រះរាជបន្ទូលម្ចាស់ម៉ែជានិច្ច :

"ខ្ញុំមិនចង់ឃើញកម្ពុជាត្រូវក្លាយទៅជា កូសាំងស៊ីន, កោះត្រល់ទៀតនោះទេ បណ្តាំខ្ញុំទាំងប៉ុន្មានសូម លោក ជួយចម្លងចតថែកជូនមិត្តភក្តិ ឲ្យបានជ្រាប បានដឹង នូវទឹកចិត្តស្រឡាញ់ ប្រទេសជាតិរបស់ខ្ញុំ"។

សូមព្រះអង្គម្ចាស់ក្សត្រិយ៍ មេត្តាទ្រង់ជ្រាប ទូលព្រះបង្គំបានបន្តគោរពតាមព្រះរាជបណ្តាំមិនភ្លេចទេ ។
សូមព្រះអង្គម្ចាស់ក្សត្រិយ៍ជាទីសក្ការស្តេចយាងទៅកាន់ស្ថានព្រះចន្ទ ទ្រង់គង់អម ព្រះករុណាសម្តេចឪជាប្តី ។

A la fin de la Cérémonie au Crématorium, Keo Ponn récitait les paroles de S.A.R. la Princesse Samdech NORODOM Norleak qui lui demandait de transmettre Ses Remerciements aux personnages ici présents ainsi qu'à la France, dont la Princesse bénéficiait le bien-être de ce Pays.

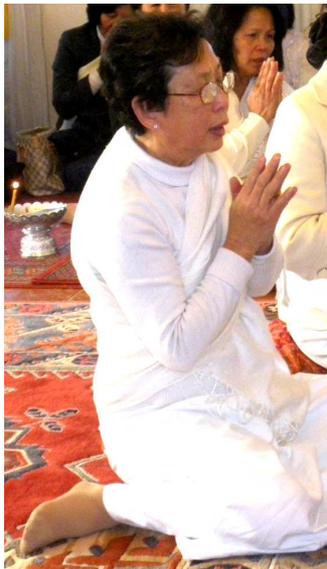
នាពេលបញ្ចប់ទិវាថ្វាយព្រះភ្លើងនៃព្រះសព កែវ ប៉ុន បានរំលឹកពីព្រះរាជបន្ទូល សម្តេចក្សត្រិយ៍ នរោត្តម នរលក្សណ៍ ពីការថ្លែងអំណរគុណ ព្រះសង្ឃ ព្រះរាជវង្សានុវង្ស លោកស្រី នាងកញ្ញា លោកប្រុស ដែលបាននិមន្ត យាង និងអញ្ជើញមកក្នុងបុណ្យថ្វាយព្រះភ្លើងព្រះអង្គ ។

Les familles Norodom et Sisowath
profondément touchées des marques
de sympathie que vous leur avez
témoignées lors des obsèques de
**SAR la princesse
Norleak NORODOM,**
vous expriment leurs sincères
remerciements et toute leur gratitude.

ក្នុងឱកាសថ្វាយ ព្រះភ្លើងសម្តេចក្សត្រីយ៍ នរោត្តម នរលក្សណ៍
វត្តពោធិវង្ស ប្រទេសបារាំង បានរៀបចំចូល បុណ្យចំនួន ១២ ត្រៃ និង ថ្វាយកម្រងផ្កាចំនួនពីរ ។

La pagode Bodhivansa préparait les 14 TRAYS et 2 couronnes des fleurs

អ្នករៀបចំលំអផ្កានៅជុំវិញព្រះតាយាល័ក្ខណ៍ សម្តេចក្សត្រីយ៍ នរោត្តម នរលក្សណ៍ - អង្គបរិក្ខារ និងត្រៃបីវរ ។
Décoratrices des fleurs autour de la photo de S.A.R. la Princesse Samdech NORODOM Norleak et les TRAYS (les habits des bonzes). Photos des membres de l'Association pour le Soutien du Bouddhisme Khmer.

Très sensible par vos témoignages de soutien
et des aides gracieuses lors du décès de
S.A.R. la Princesse Samdech NORODOM
Norleak.

Vous présentent l'expression
de leur reconnaissance très émue.

Les Organismateurs des Cérémonies

De gauche à droite :
M.Tep Bounthakna, Mme Khin Ravie,
M et Mme Ponh Pess Sokly, Mme Tep Morany

(Texte respectueusement reproduit du manuscrit le 19 mai 1998)

- 1- Ô Dieu Tout PUISSANT
Jésus Christ Fils de Dieu CREATEUR
Esprit céleste de l'univers
Marie Vierge Immaculée Mère de Jésus Crucifié
Anges de toutes les galaxies.

Ô Preah Puth, Preah Thor, Preah Sangh
Preah Eun, Preah Proun
Vicgnéan Nackhan Preah JAYAVARMAN VII
Vathouk Sarsith Loeu Thvib Teing Moul
Néang Kang Hing Preah THORNI.
- 2 - Nous vous en supplions à genoux
Ayez pitié du Cambodge et du Peuple Khmer
Faites que soient éliminés de Notre Terre
Les corrompus, les Opportunismes de toutes Sphères
Les Politiciens tortueux, Abusifs, sans Moralité
Avides de Pouvoir, d'Argent, de célébrité
Ou Motivés par Rancune, Fous d'Animosité
Supprimant Toute Loi, Toute Démocratie
Due aux citoyens Grands et Petits.
- 3 - En Paix, les Khmers étaient de Nature Joyeuse et Sereine
Ayant une Nation Libre, Ordonnée, à niveau Moyen sans Problème
Surnommé « CAMBODGE, Pays du Sourire »
Les Touristes, les Financiers viennent s'inscrire
Pour visiter Angkor, pour trouver un sûr Labeur
Pour vivre au Jour le Jour un Doux Bonheur
Hélas ! Survient l'Hostilité ... de Deux Pays Avoisinants
Et puis ... La regrettable Influence d'Entourage Exigeant
Stupeur ! L'Amplitude Effroyable des Evènements.
- 4 - En ces heures Tragiques, face aux Responsabilités
Nos mésententes, nos Défauts, nos Activités
Sont jugés en détails par le Monde aux Aguets
Peuple Khmer, soyez courageux et Vigilants
Faites votre Devoir envers la Patrie
Prenez vos Droits à Bon Escient
Sans relâche, approfondissez bien Toutes les Données
Que la Perfidie des Clans propage pour nous égarer
Unissons-nous par Amour du CAMBODGE en Ebullition
Pour sauver le Peuple de l'Injustice, de la Misère, de la Dérision.
- 5- N'oubliez jamais que l'Etat est Vital et Précieux
Aussi important que votre cœur et vos yeux

Il peut mourir et disparaître par vos Imprudences
Et subir de graves Dégâts par de Pernicieuses Influences
Administrez avec Amour et Sagesse, en Grande Comité
Sélectionnez avec Minutie vos Opinions et vos Idées
En programmer les structures pour le Succès des Clans
Car l'Etat n'est ni votre Propriété, ni votre Enfant
Pour LE mener par Ruse ou Vanité, sans Mûres Réflexions.

- 6 - Que Seuls restent dans l'Administration et le Gouvernement
Des Personnalités ayant le Courage de se Sacrifier
De céder à toute heure sa place pour Rénover
Pour Lutter Jour et Nuit, pour Garder à Tout Prix
Son Intégrité territoriale à Notre Chère Patrie
Son Indépendance, sa Neutralité, sa Souveraineté
En jetant les Blessures d' Amour Propre de Côté
Afin d' Amener au peuple Eparpillés et Malheureux
Une Paix Juste et Durable au Développement Harmonieux.
- 7 - Puissent l'ONU et les Grandes Puissances
L'Europe et en Particulier la France
Les Etats-Unis d'Amérique et Anglo-Saxons
La Russie, la Chine et le Japon
Ainsi que Tous les Pays de l'Univers
Soutiennent l'Équité de la Cause Khmèr
En La dégageant de Toutes Mainmises Etrangères
Territoriale, Economique ou d'Immigration
Dans la Justice et le Droit, sans Discriminations.
- 8 - Que les Immigrants dans la Dignité
Se retirent d'eux-mêmes en Accord Complet
Selon le Consensus du Quota Etabli
Pour les Communautés Etrangères dans chaque Pays
Pour le CAMBODGE dans son Propre Intérêt
Et la Sauvegarde de son Identité
Pour le Bien-être de la Population
Qui souffre atrocement de sa Condition
A cause de la Démence, l'Égocentrisme des Grands.
- 9 - Par la Fourberie de Certains Dirigeants
Qui changent les Décrets Judicieux en Lois de Tyran
Qui se cramponnent sans Honte, par Vengeance ou Cupidité
Et se vendent mêmes aux Pays Étrangers
Aux dépens de la Vie du Peuple Innocent
Le traînant dans une Guerre Fratricides ... et d'Occupation
Vidant le Sang de Deux Millions de ses Enfants
Par Vingt Ans de Destructures, de Souffrances
Pour Assouvir leur Goût de Puissance.

- 10 - Aveuglés par l'Orgueil, la Haine, les Divergences
Vous vous appuyez sans Méfiance
Sur l'Aide et la Promesse des Pays Voisins
Fait conclure des Traités Astucieux pour nous Injecter des Venins
A ériger de Murs de Bambous
Creuser des Canaux pour reculer nos frontières
Aux Khmers détruits de Misères, Morts de Malaria
Et remplacés par Millions de mains d'origine Étrangère
Et vous-même, à Brader les Biens de l'Etat en Gens Personnels
A vous Dénigrer entre Khmers comme des Ennemis Mortels
A vous Enliser, sans Scrupules, dans le Despotisme Perpétuel.
- 11 - Et aussi, à Dévaster nos forêts, nos Minerais pour vos Factions
D'Émettre des Billets Bancaires sans Loi ni Accord Décent
A Marquer vos zones d'Influences de Mines Meurtrières
De vous Entretuer comme de Barbares Primaires
D'un côté comme de l'autre, vous Semez l'Horreur, le Désastre
Engendré par Esprit d'Étroitesse, de Sarcasmes ...
Par vos Manœuvres Politiciennes, tout peut Basculer
A faire perdre Notre Indépendance dans d'Affreuses Calamités
Dans des siècles d'Humiliations sans pouvoir nous Relever.
- 12 - A vous haïr si fort, à être envahis par la Rage
Vous Semez la Mort, Remuez les Dépôts de Mauvais Alliages
Amener les Étrangers pour Occuper nos Terrains Fertiles
Pour Nous Avaler comme des Grenouilles par des Reptiles
Par les Ovations, à nous pousser comme des Coqs de Combats
Et faire Endurer notre Race du poids de Mépris ... à Trépas
Vous Accumulez des Actes Répréhensibles, Irréfutables,
Agissez seulement pour la Gloire du Pays en propos Raisonables
Afin d'Éviter au CAMBODE le Péril d'une Domination Exécration.
- 13 - Sans Crainte pour l'Avenir, sans Pitié au Peuple en Détresse
Vous vous Plongez dans ce Volcan Politique de Bassesse
A Vouloir trop Gagner, vous pourriez bien Perdre
Rappelez-vous nos Antécédents, nos Provinces Frontalières
Malgré nos Revendications, nos Plaintes à la Haye
Nos Luites en Sacrifice de Vie Humaine pour le Récupérer
Peine Perdue, PREAH VIHEAR, Seul nous est Rendu
Lisez et Relisez, Notre Histoire et ses À Coups
Retenez, avec Terreur, ce que Nous avons Perdu.
- 14 - Attention! Se mettre Hors la Loi, c'est Nuire à Soi-même
C'est Perdre l'Estime et Confiance de ceux qu'on Aime
Votre Désir, au fond, c'est d'amener au Firmament
Dans l'Allégresse et la Fierté de Bâtir une solide Fondation
Par la fermeté du Sens Civique, sans Corruption

Alors, quand mettez-vous des Réformes pour stopper
Cette flagrante Tutelle, ces Faveurs du Passe!
Et Admettre, sans Colère les différents Avis
Emis en Priorité pour Valoriser la Patrie.

- 15 - Déployez la Valeur Morale, Ramenez la Confiance
Par la Sincérité d'ouverture, d'Union, de Tolérance
Par des Gestes Vaillants, sans Mesquineries, ni Vengeances
Diriger avec Justice et Bonté, le Peuple vous Suivra
Mettez l'Intérêt du Pas avant l'Ego sur Moi
Enlevez les délations, par la Sobriété du Langage
Prônez la Voie du Juste Milieu comme Adage
En suivant une Ligne de Principe Fondamental
Endossez nos Responsabilités selon le Droit International.
- 16 - Impératif, l'Education au sein de l'Ecole, de la Famille
Pour l'Eveil de Conscience Permanente envers la Patrie
Prêts à Reconnaître nos Fautes pour pouvoir nous Corriger
Les Taches sont lourdes, complexes et Personne n'est Parfait
Forgeons à établir d'Urgence une Gestion exceptionnelle
Pour la Justice de Tous, du Démunis aux Intellectuels
Sans passer par Pots de Vin, ni Courbettes de Flatteries
Pour une Parfaite Coexistence, sans Parti-pris
Et voir scintiller dans Nos Cieux au Bonheur Conquis.
- 17 - Acharnés à Transformer les catastrophes en Progrès Constants
A s'armer de Patience pour Instaurer des Projets Importants
Pour Doter nos Ministères, nos Provinces sous Mandat limité
Par le Mérite d'Exploits, de Production appropriées
Par l'Auréole d'Efficacité, l'Honnêteté des Leaders
A reconstruire Notre Nation, sans Epuration ... sans Douleur
Par une Diplomatie intelligente, le Dynamisme de l'Armée
Capable de Défendre nos Frontières, Notre Race de l'Adversité
Pour permettre aux Khmers de Vivre sans Souillures dans la Paix.
- 18 - Par un Dévouement à toute Épreuve et le Clairvoyance
A Scinder la limite de Proportion de Nos Dépenses
Par la Crédibilité sur l'Ardeur, le Sérieux du Travail
Et une Surveillance spéciale dans les Détails
Par la Sollicitude Patiente et Solidaire envers l'Humanité
A former l'Aptitude générale des Jeunes et Vieux en Difficultés
Par Accorder la Liberté de Déplacement et d'Expression
Pour nous relever de l'Outrage des Suspensions
Et nous redorer le Blason par la Prospérité et l'Union.
- 19 - Sachez-vous Incliner devant les Accords de Paris
Vous Sacrifier avec Honneur à l'Autel de la Patrie
Le Peuple Khmer vous Dédiera une Eternelle Reconnaissance

D'avoir su Garder au CAMBODGE sa totale Indépendance
Et ne pas Morceler notre Territoire au Dangereux Lambris
Par nos Discussions, vous Martyrisez le Peuple et Exaspérez les Amis
En pourparlers, soyez Précis
Sans Tergiverser pour l'Avantage Personnel
En Patriotes purs déterminés aux propos Rationnels
Vos Noms Honorés, Patrie, Peuple...
Enfin Libéré à jamais du Caractère Mortel.

20 - Jeunes et Adultes, Témoins garants de notre Surveillance
Retenez les Leçons, en votre Âme et Conscience
De l'Histoire Khmère, la Géographie de sa Délimitation
Les siècles de Son Apogée, de Sa décadence ...
...et ces Évènements récents émergés de Turbulences
Combattez avec énergie, Brisez ce fatal recommencement
Ne subissez jamais, sans réagir ces faits dégradants
Jurons de Servir fidèlement la Mère Patrie
Jusqu'à la dernière minute de notre vie.

21- Ô ! Dieu Tout PUISSANT
JAYAVARMAN VII glorieux Roi Défunt
Faites que s'élève une Ère Nouvelle
Dotée d'une Constitution à démocratie réelle
Dans le Respect des Lois et des Conventions
Et la faculté de maîtriser toutes les Situations
Par l'Élection présidentielle à Mandat limité
Pour remettre l'Etat en constante évolution sans stagner
Pour le Prestige de l'Histoire à nos Descendants
Vive le Cambodge Neutre, Indépendant.

Fait à Paris, le 28 février 1993
Après les Accords de Paris

S.A.R. la Princesse Samdech
NORODOM Norleak, confiait ses
Poèmes à Michel CHAI Sirivuddh
en lui recommandant de publier un de
ses poèmes après son Décès.

Photo prise au mois de Mai 2011
A la Résidence EHPAD FURTADO – HEINE
5/7 rue Jacquier - 75014 Paris

គមី+ត → គតដែលត្រូវតែមានភាព គមី +ត→ គត។ ប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន ពន្យល់ដោយសូត្រលេខ ៥.១០៩ :
គមាទិវានំ លោហោន្តស្ស ។ ក្នុងគតុ→ កិវិ, កិ+ត→ កិ+ ត→ កត ភាពនេះប្រព្រឹតទៅតាមសូត្រ របស់ប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន។
ឧទា. កត បុញ្ញស្ស មយា «ស្តីពីបុណ្យដែលបានធ្វើហើយដោយអញខ្ញុំ»។ គំនិតលុប
នេះឯងចិតទៅតាមថ្កលតាំងពីជំនាន់មុនប្រាជ្ញបាណិនិក្ខង់វេយ្យាករណ៍ភាសាសំ.។ ប្រាជ្ញបាណិនិក្ខង់ ទុកថា :
អនុទាត្តោបទេគ វនតិវនោត្យាទីនាមនុនាសិកលោហោលលិក្ខិតិ// ៣៧// បទានិ // អនុទាត្តោ បទេគ វនតិ
តនោត្យាទីនាមិ អនុនាសិកលោបះ លលិ ក្ខិតិ ។ វ្យាត្ថិះ// អនុទាត្តោបទេគនាមដ្ឋានាំ...។

សុគត ជាព្រះនាមមួយរបស់ព្រះពុទ្ធ...វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោលោកវិទូ...។

នៅក្នុងវិសុទ្ធិមគ្គ : (...) អនករូបេ វិរូបេ តិ បិ អត្តោ។ សុគតេ តិ សុគតិគតេ។ (អភិញ្ញានិទ្ទេសោ,
ចុត្តបបាតញ្ញាណកថា) ។

កត <កត (បានអធិប្បាយហើយ) ។

យេ : មកពី យទិ (ប្រយ), បប. ពហុ. បុំ.។ តាមសណ្តាប់មាន តេ =នេ។ យទិ មានសុពន្ធបទដូច តទិ (បុត)។
ប្រាជ្ញបានចែងសូត្រពន្យល់។ ប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន, សូត្រលេខ ២.១៣៣ : តតសុស នោ សញ្ញាសុ ។ ប្រាជ្ញកថាយន៍,
សូត្រលេខ : ២.៣.១៥ : តស្ស វា នត្ថំ សព្វត ។

សត្តា (បានអធិប្បាយហើយ) ។

សញ្ញិនោ : សញ្ញិ (ឬសញ្ញិនិ), «ដែលមានសញ្ញា, ដែលដឹងតាមសញ្ញា», បប. ពហុ.បុំ.។ នៅក្នុងក្រុម
នាមបុគ្គុ.សណ្ឋាននេះប្រាជ្ញវេយ្យាករណ៍ភាសាបាលីចាត់ជាព្យាភាវន្តជា បុំ.។ ស្តីពីសុពន្ធបទប្រការនេះ ប្រាជ្ញ
មោគ្គល្លាន, សូត្រលេខ ២.៧៧ : យោ នំ នោនេ បុមេ។ ប្រាជ្ញកថាយន៍, សូត្រលេខ : ២.៤.១៥ : យោ ន នោ ។

អតិ : អសិជាតុ +តិ, អសិ+អ+តិ, អ ជាវិករណ៍។ សំ. អសិ+តិ → អតិ។ តាមបាលីគឺ អតិ។ ប្រាជ្ញ កថាយន៍,
សូត្រលេខ ៣.៤.១៣ : តស្សថោ។ ប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន, សូត្រលេខ ៦.៥២ : តថា បរុបមយកោរវ្យញ្ញនេ ។
តាមការពន្យល់ គឺ អសិ+តិ ដោយលុប អ ជាវិករណ៍។ សូត្រប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន នឹង សូត្រប្រាជ្ញកថាយន៍ ក៏អាចយល់
បាន ថ្វីដ្បិតតែយើងឃើញអសិ +តិ តាមភាពក្រៅ។ ការនេះអាចធៀបទៅ នឹងបទវត្ថុនឹងបទកោត្តតាមគំនិតរបស់
ឧណាទិ ប្រករណ៍ (ឬឧណាទិសូត្រ)។ វត្ថុ, ន. នប៉ុ, «អ្វីដែលមាន, របស់ជាក់ស្តែង, ភាពពិតប្រាកដ,
អ្វីដែលពោលនៅក្នុងស្នាដៃណាមួយ»។

វត្ថុ <វសិ+ថុ (ត្ថុសិ អាចក្លាយទៅជាត្ថុ តិ (?) ។ វសិ+ថុ → វតិ+ថុ → វត្ថុ (?) ។

កុសិ+ថុ → កោត្ថុ, «ត្រៃព្រៃ» (សំ. ក្រោម្ម)។ ស្រះ (ុ) → ស្រះ | ោ | (គុណ) ។

មសិ+ថុ → មត្ថុ, ន. នប៉ុ. «បើរទឹកដោះគោ», «ក្រែម» ជាភាសាបាលី។ បែបនេះតាមគំនិតរបស់ ឧណាទិ ។

អសិ+តិ → អតិ (តើការបែបនេះមានភាពសមរម្យឬទេ?) ។

អសញ្ញិនោ : អ-សញ្ញិ, (អ-សញ្ញិនិ)។ ដោយសារមាន អ ដែលប្រាប់ថា «គ្មាន»។ អ-សញ្ញិ «គ្មានសញ្ញា,
មិនដឹង» គឺភាពផ្ទុយពីសញ្ញិ។ អ ជាក់ជាបុព្វបទ។ ផ្ទុយពី អ គឺ ស ដែលដាក់ជាបុព្វបទ ។

បុញ្ញនសំ : បុញ្ញ-ផល ជាតត្តវុបសមាស។ មានសូត្រពន្យល់។

ប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន, សូត្រលេខ ៣.១០ : អមាទិ ។

ប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន, សូត្រលេខ ៣.១១០ : បុញ្ញ បរជ្ជសាមជ្ឈេហិ អហស្ស អន្តោ ។

ប្រាជ្ញកថាយនី, សូត្រលេខ : ២.៧.១២ : អមទយោ បរបទេហិ ។

ប្រាជ្ញកថាយនី, សូត្រលេខ : ២.៧.១១ : ឥមេ តប្បវិសា ។

បុញ្ញ : ន. នប៉ុ. «សេចក្តីល្អ, ភាពត្រឹមត្រូវ» ដែលបានទទួលតាមអំពើ (កម្ម) របស់ជនម្នាក់ដែល បានប្រាថ្នា នឹងបំពេញតាមការប្រាថ្នាដោយផ្តង មនោនឹងចិត្តសទ្ធា។ **ផល**, ន. នប៉ុ. ជាទូទៅ គឺអ្វីដែលបានមក, ដែលទទួលតាម អំពើ (ល្អ ឬអាក្រក់)។ នៅក្នុង **មិលិន្ទបញ្ញា** មានសំដែងថាផលមាន៧យ៉ាង ៖

១. **សោតាបត្តិផល**, ការបានទទួលជាដំបូងនូវភាពល្អប្រសើររបស់ស័ព្ទធម៌។ អាចពោលថាជាអ្វីដែលផ្តល់ មកតាមគន្លងការបដិបត្តិធម៌ សំដៅទៅរកការសន្សំអំពើជាបុណ្យ។ ភាសាខ្មែរទូទៅ និយាយថា «បានសំរេចស្រោតា» (ពោលស្តីអំពីធម៌ មានតាំងពីជាតកឡើងទៅ) ។
២. **សកទាតាមិផល**, ការទទួលតាម បុញ្ញកម្ម គឺកាលបើបានអស់អាយុជីវិតភិក្ខុនេះទៅ នឹងត្រឡប់មក កើតលើផែនដីតែម្តង។ (សកិទិ, សកទិ+អាតាមិនិ, សំ.សក្ខិទិ+អាតាមិនិ) ។
៣. **អនាតាមិផល**, បុញ្ញកម្មកាន់តែចំរើនគ្រប់ខ្ពស់ឡើង កាលបើបានអស់អាយុជីវិតភិក្ខុនេះទៅ ក៏លែងវិលត្រឡប់ មកកើតក្នុងភិក្ខុនេះ។ (អនិ+អាតាមិនិ) ។
៤. **អរហត្តផល**, អស់អាសវៈហើយ មានភាពបរិសុទ្ធបរិបូណ៌ដោយបុណ្យ ក៏បានទទួលភាព ប្រសើរ ស្មើនឹង ព្រះនិព្វាន ។
៥. **សុញ្ញតផល សមាបត្តិ**, ដោយការភាវនា ដោយធុរ្យជាក់ច្បាស់ក៏បានទទួលនឹងសំរេចការឃើញច្បាស់ នូវភាពសូន្យ ។
៦. **អនិមិត្តផល សមាបត្តិ**, ការទទួលនឹងសំរេចភាពរួចរដោះចាកពីអ្វីៗដែលមានមកពីខាងក្រៅគឺគ្មាន រង្វៀស គ្មានរំខាន (ដោយមកពីភាពបរិសុទ្ធ ភាវនា សីល សមាធិ) ។
៧. **អប្បណិហិតផល សមាបត្តិ**, បានទទួលនឹងសំរេចនូវភាពប្រាសចាកចំណង់សព្វយ៉ាង ។

មម្ម : សព្វនាម, មកពី **មទិ** (មេ)ឆដ្ឋី ឯក. ប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន, សូត្រលេខ ២.២៣១ ប្រាជ្ញកថាយនី, សូត្រលេខ ២.២.២២-២៣ មើលត្រង់សម្រាយ **មម** ។

សព្វ : សព្វ (អធិប្បាយដូចជា **យេ**, **តេ**, បឋ.ពហុ.ប៉ុ.)។

តាភី : ភាគិនិ, គុ. បឋ. ឯក. ប៉ុ., «(ដែល) បានទទួលចំណែក» ។

តេ : សព្វនាម មកពី **តទិ** (បុត្ត) បឋ. ពហុ. ប៉ុ. (ត្រង់សម្រាយ **យេ**) ។

កំណត់ - អ្នកវិភាគវេយ្យាករណ៍ត្រង់ខ បញ្ជីលើកយកសូត្រប្រាជ្ញបាណិនិលេខ ៣.៣.១៦២ មកថ្លែងក្នុងគោល បំណងឲ្យអង្រែជើងដីគំនិតរបស់អាជ្ញាលការ (លោធិ)។ សូត្រនេះគឺ ៖

លោធិច// ១៦២// បទានិ// លោធិច (វិនិមន្តណ អមិត្រណ អធិប្ក សំប្រគុ ប្រាថនេហុ)។

ដើម្បីឲ្យយល់ម៉ឺងម៉ាត់អំពីអត្ថរបស់ បញ្ជី គប្បីមើលសូត្របាណិនិលេខ ៣.៤.៨៥ ; ៣.៤.៨៦ ; ៣.៤.៨៧ ; ៣.៤.៨៨ ; ៨.១.៥១ ; ៨.១.៥២ ; ៣.៤.២ ; ៣.៤.៣ ; ៣.៤.៤ ; ៣.៣.១៦៣ ; ៦.៤.១០៥ ; ៦.៤.១០៦ ; ៧.១.៣៥ ។

អវន្ត : មកពីភូជាតុ, ភី+ (១) → កោ → ភី+ | ោ | (តាមគុណ, ភី - | ោ | + អ + ន្ត = ភី+ អវី+ អ+ ន្ត = ភីវ + ន្ត = ភីវន្ត ជាអាជ្ញា ឬបញ្ជីបរស្សបទបប.ពហុ.។ អវី ជាប្រមួយនៅក្នុងគុណដោយសារ | ោ | នៅចំពោះមុខ អ ដែលជាវិករណ៍។ ន្ត (ឬអន្ត) ជាវិភត្តិ ។ អន្តហិថមិមតំអន្តស្សទ្វេ ឯ អាមសេ ។

យេ : បានអធិប្បាយហើយ ។

តំ : មកពីតទិ (ឬត), សព្វនាម, ទុតិ-ឯក.នប្បំ. ។

កតំ : កត (បានអធិប្បាយហើយ) ។

សុវិទិតំ : សុ-វិទិត, សុ-វិទិ-(០)-ត, កម្មបទ។ សុ (មើលត្រង់អធិប្បាយ សុ-គតំ)។ វិទិត, អាខ្យាត ពួកទី២ (វិន្ទតិ), «ចេះ, ដឹង, ស្គាល់, យល់ច្បាស់។ វិទិ+ត, នៅក្នុងប្រការនេះភាសាបាលីត្រូវឲ្យមានស្រះ (០) មកនៅចន្លោះតួទី នឹងតួតិ ពោលគឺវិទិ+(០)+ត→វិទិត, យ៉ាងនេះ។ អ្នកដែលបានស្រាវជ្រាវគ្រាមុន ហើយមាន ការពិសោធន៍ច្រើនជាងខ្ញុំ បានពោលថា ត បច្ច័យ ឬន បច្ច័យមានបែបបទដូចជានៅក្នុងភាសាសំ. តែឥត បានចង្អុលប្រាប់ថាយ៉ាងម្តេចទេ។ វិទិត មាន (០)+ត (ឬ តត បច្ច័យ) ដែលគប្បីពន្យល់ដោយសូត្រប្រាជ្ញ បាណិនិ។ ហសិត <ហសិ+(០)+ត, «ដែលបានសើចហើយ»។

ភាសិត<ភាសិ+(០)+ត, «ដែលបានពោលហើយ»។ ចំពោះបច្ច័យ ត មានសូត្រប្រាជ្ញកថាយន៍លេខ ៤.២.៧ ; ប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន, សូត្រលេខ ៥.៥៣ (មើលត្រង់អធិប្បាយ សុ-គតំ) ។

ចំពោះស្រះ (០) ដែលតភ្ជាប់រវាងព្យញ្ជនៈពីរក្នុង ភូ+តព្វ→ភូ→ភី- | ោ | +តព្វ→ភី-អវី+តព្វ→ភីវ+ តព្វ→ភីវ(០)+តព្វ→ភីវតព្វ។ ហសិ+តព្វ→ហសិ+ (០)+តព្វ→ហសិតព្វ, «ដែលត្រូវបានសើច» បើ ត, តត ប្រព្រឹត្តដូចជានៅក្នុងភាសាសំ. ស្រះ (០) របស់តត នឹង តត ប្រាជ្ញបាណិនិបានចែងសូត្រចំនួន៤ ។

សូត្រលេខ : ១.១.៤៦ : អាឡន្តោ ដ្ឋិតោ // ៤៦ // បទានិ // អាទិ អន្តោ ដិ កិ តតោ ។

សូត្រលេខ : ៧.២.៣៥ : អាទ្ធជាតុកស្សេខ្យលាទេ // ៣៥ // បទានិ // អាទ្ធជាតុកស្ស ឥដិ វលាទេ ។

សូត្រលេខ : ៧.២.៤០ : ឡតិស្សតិមាស្ថាមិត្តិ កិតិ // ៤០ // បទានិ // ឡតិ ស្សតិ មា ស្ថាមិ ឥតិ តិ កិតិ ។

សូត្រលេខ : ៧.២.៥២ : វសតិក្សុណោវិដិ // ៥២ // បទានិ // វសតិ ក្សុណោ ឥដិ ។

ទិន្ទំ : ទិន្ទ+ទា+ន បច្ច័យ, ទា+ត ហើយយកតួ ន មកជំនួស ។

ប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន, សូត្រលេខ ៥.១៥០ : កិ ទាទិ តោ នោ ក្កក្កវន្តនំ ។

ប្រាជ្ញកថាយន៍, សូត្រលេខ ៤.៣.១២ : កទាទិតោ ឥន្ទន្ទញ្ញណាវា

ប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន, សូត្រលេខ ៥.១៥២ : កិវាទីហិ ណោ ។

កំណត់ -នៅស្រុកខ្មែរ ពុទ្ធបរិស័ទគណមហានិកាយសូត្រថា សុវិទិតំ ចំណែកគណធម្មយុត្តិកនិកាយ (ដែល ប្រណិបតន៍តាមរាជវង្សសៀម) សូត្រថា សុវេទិសុ (មើលវិធីថ្វាយបង្គំព្រះ, បាលី-ប្រ ផ្សាយចេញពីសង្ឃបណ្ណាល័យ វត្តបុទុមវតី ក្រុងភ្នំពេញ ព.ស. ២៥០២, គ.ស. ១៩៥៩។ សុវេទិសុ ជាអដ្ឋតនី បរស្សបទ បប.ពហុ.។ ខ្ញុំយល់ថា សុវិទិតំ យកតាមថ្វាយជាន់ចាស់ក្នុងបាលី។ សុវេទិសុ ជាយថាហេតុរបស់កំណែបែបសៀម ពីព្រោះស្តេចសៀមនាម រាមាទី២ (សតវត្សរ៍ ទី១៩ គ.ស.) បានបង្កើតគណធម្មយុត្តិកនិកាយសំរាប់រាជវង្សរបស់ព្រះអង្គ ។

ប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន, សូត្រលេខ ៥.១៥១ : ទាត្ថិន្ទោ ។

ខិទិ+ត=ខិណ (ន→ណ) ។ ទា+ត=ទិន្ទ ។

មយា : មកពី មទិ (ឬមេ), តតិ.ឯក.។ មានសូត្រពន្យល់ ។

ប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន, សូត្រលេខ ២.២៣០ : នាស្មាស តយា មយា ។

ប្រាជ្ញកថាយន៍, សូត្រលេខ ២.២.២៦ : នាម្ហិ តយា មយា ។

អត្ថ : កិ.វិ. (សំ.តត្រ) ប្រើសំរាប់ឲ្យដឹងទីកន្លែង, «ឯណោះ» ។

ជានត្ថិ : មកពីជាតុជានិ, ជ្ជា, អាខ្យាតព្វកទី៥, (មានជាតុដោយតាមលំអានវេទ), វត្តមានា, បរស្សបទ, បឋ.

បុរិ. ពហុ.។ មានសូត្រពន្យល់អំពី វត្តមានា នឹងវិកត្តិ ។

ប្រាជ្ញកថាយន៍, សូត្រលេខ ៣.១.៩ : វត្តមានា បច្ចុប្បន្នេ ។

ប្រាជ្ញកថាយន៍, សូត្រលេខ ៣.១.១៨ : វត្តមានា តិអន្តិសិប មិម តេ អន្តេ សេវ្កេ ឯម្មេវហិ ។

ប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន, សូត្រលេខ ៦.១ : តិអន្តិសិបមិមតេអន្តេសេវ្កេឯម្មេ ។ នៅជាប់នឹង ជានត្ថិ មាន

និបាត ៥, «មិន» ហើយអាខ្យាតមានសំព្វថា «មិនដឹង» ។

ទេវា : ទេវ, ន.ប៉ុ. «ទេព, ទេវតា», បឋ. ពហុ. ។

អត្ថា : បុព្វ.កិរិ., ជាតុគមិ+ត្វា, សន្ធិៈ ត្ថមិ ចិតនៅចំពោះមុខត្ថ តិ របស់ត្វា ត្ថ មិ នេះក្លាយទៅជាត្ថនិ នាសិកក្នុងទន្លេដវត្ត (មើលអធិប្បាយត្រង់កិញ្ញិ, សូត្រប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន លេខ ១.៤១. ; សូត្រប្រាជ្ញកថាយន៍ លេខ ១.៤.២)។ «ដោយបានទៅហើយ, ដោយបានយាងទៅហើយ»។

ប្រាជ្ញកថាយន៍, សូត្រលេខ ៤.២.១៥ : បុព្វកាលិក ។

ប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន, សូត្រលេខ ៥.៦៣ : បុព្វេកអត្តកានំ ។

និវេទយ្យ : និ-វេទិ-អយិ +(), និ ឧបសគ្គ (ឬនិបាត), វេទិ មកពី វិទិ ជាតុ, វិ-(វិ)-ទិ, (វិ)→(េ | (គុណ)), អយិ ជាបច្ច័យបញ្ជាក់ឲ្យដឹងថាជាការិត, () ជាវិកត្តិ អជ្ជតនី បឋ.បុរិ.ពហុ.។ មានសូត្រពន្យល់អំពីការិត ។

ប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន, សូត្រលេខ ៥.១៦ : បយោជកវ្យាបាអណាបិ ច ។

ប្រាជ្ញកថាយន៍, សូត្រលេខ ៣.២.៧ : ធាតុហិ ណេ ណាយណាបេ ណាបយា ការិតានិ ហេតុវត្ថេ ។

ប្រាជ្ញកថាយន៍, សូត្រលេខ ៣.៤.៤២ : ការិតានំ ណេ លោបំ ។

ចំពោះវិកត្តិ (ំ) មានសូត្រប្រាជ្ញ កថាយន៍លេខ ៣.១.២៣ : អជ្ជតនី (ំ) (ំ) (េ) ត្ថ (ំ) ម្ហា(ា) (ំ) សេ វ្កេ អ ម្មេ ។

ប្រាជ្ញមោគ្គល្លាន, សូត្រលេខ ៦.៤ : ភូតេ (ំ) (ំ) (េ) ត្ថ (ំ) ម្ហា (ា) (ំ) សេ វ្កេ អ ម្មេ ។

សព្វេ, យេ, សត្តា, បឋ.ពហុ.ប៉ុ. (បានអធិប្បាយហើយ) ។

លោកម្ហិ : លោក, ន.ប៉ុ. សត្ត.ឯក. «ក្នុងលោក» ។

ជីវន្តាហារហេតុកា : ជីវន្ត - អាហារ - ហេតុកា,

ជីវន្ត, គុ. «ដែលរស់បាន, ដែលមានអាយុ»

អោរ : មកពី **អា - ហូ**, «ម្ហូប, គ្រឿង (ដែលផ្តល់) រសជាតិ, គ្រឿង (ដែល) ទ្រទ្រង់ជីវិត»។ ស្តីពី អាហារ លោកចែកជាបួនយ៉ាងគឺ ៖

១) **កតឡិវ្តារ អាហារ** អាហារដែលញ៉ាំងឲ្យរស់, ឲ្យមានជីវិត (ហើយលោកចែងជាឱឡារិកា អ្វី ដែលឲ្យឃើញជាក់ដូចជាបាយបិណ្ឌ បាយបាត្រ, បបរ, នំនែក, សម្មជាដើម និង សុខុមោ ល្អដោយមានការរចនាល្អិតល្អន់,

២) **ផស្ស្សាហារ** អាហារដែលទទួលបានដោយការប៉ះពាល់ត្រូវ,

៣) **មនោសញ្ចេតនាហារ** អាហារដែលមានទៅតាមមនោ,

៤) **វិញ្ញាណាហារ** អាហារដែលមានមកតាមវិញ្ញាណ ។

ពេលទទួលបានអាហារមានតាំងពីការភ្ញាក់ឡើងទៅ «ព្រះធម្មបាលបានចែកឲ្យដឹងថា :

១) **អសិត**, «ដោយស៊ី (ឆាន់, សោយ)», ២) **បិត**, «ដោយផឹក», ៣) **ខាយិត**, «ដោយខាំទំពារ»,

៤) **សាយិត** «ដោយភ្ញាក់» ។

ហេតុភា : ហេតុក, គុ. (មកពីបទហេតុ), បថ.ពហុ.បុំ.។ «ដែលប្រកបដោយហេតុទ្រទ្រង់» ។

មនុញ្ញ : មនុញ្ញ, គុ., (សំ.មនោជ្ឈ), «ត្រេកអរ, ពេញចិត្ត, គាប់ចិត្ត», ទុតិ.ឯក.នបុំ. ។

ភោជនំ : ភោជន, ន. នបុំ. «ម្ហូប, ចំណីអាហារ», ទុតិ.ឯក. ។

លក្ខណៈ : មកពី **លក្ខ** ជាតុ, អាខ្យាតព្វកទីមួយ, បញ្ចមី (ឬអាជ្ជា), បរស្សបទ, បថ.បុរិ.ពហុ.។ សូត្រប្រាជ្ញមោគ្គល្លានលេខ ៦.១០ (មើលត្រង់អធិប្បាយ កវន្ត)។

មម : មកពី មទិ, ឆដ្ឋី ឯក. (បានអធិប្បាយហើយ) ។

ចេតសាតិ : ចេតសា **តិ**, **តិ** ប្រើសំរាប់ តតិ។ ចេតសា មកពី ចេតសិ, ន.នបុំ.តតិ.ឯក. (មានសុពន្ធបទដូច មនសិ ត្រូវថែមវិកត្តិ | ១ | របស់តតិ.ឯក. ។

អាចយល់ថាជា ចេតស, គុ. ហើយបានចាត់ទុកជានាម។ តាមគំនិតនេះ បើជា តតិ.ឯក. ត្រូវដាក់ថា ចេតសេន (តាមសុពន្ធបទ អ កាវន្ត) ឬថាជា ចេតសា, បញ្ចមី ឯក. (សុពន្ធបទ អ កាវន្ត) ។

កំណត់- កាលបានអធិប្បាយ និវេទយុំ ដែលជាអដ្ឋតនីតាមវិកត្តិ។ នៅទីនេះអដ្ឋតនីត្តាន អ ជាកូតករណ៍ទេ។ បើមានកូតករណ៍ គឺអាចទៅជា និ-អ-វេទយិ- ()= និ- (ិ)-អ-វេទយិ - ()= ន្យវេទយុំ។ (ន្យ-អ→ន្យ), ស្រ: (ិ)ទៅជាត្ថ យិ ទៅតាមគោលការណ៍ សំប្រសារណ៍។

នៅក្នុងភាសាបាលីមានប្រការមួយចំនួនដែលគេមិនបានប្រើកូត ករណ៍ អ ។
(**មម**)

សាន់ សារិន

ផ្កាឈូកនិងផ្លែល្ងា

- ១- ធម្មជាតិជាតាកឧទាហរណ៍
មនុស្សសាមញ្ញឬបាសក បង្ហាញភាពល្អ,ភាពអាក្រក់
កុំឃើញទឹកល្អក៏ថាទឹកថ្លា ។
- ២- ធម្មជាតិឱ្យមនុស្សមានខួរក្បាល
ដើម្បីឱ្យគិតពិចារណា សិរីរាជ្ជវិសាលយ៉ាងអស្ចារ្យ
ឃើញក្នុងចិន្តា,ធុរៈរាងកាយ ។
- ៣- ព្រោះអីមនុស្សខ្លះប្រើល្បិចក្បាច់
ឆ្លិនភ្នែក បិទបាំងអ្នកជិតឆ្ងាយ បន្ទុំបង្ហាច់គ្មានសោកស្តាយ
ញញឹមក្តាកក្តាយតែចិត្តខ្មៅ ។
- ៤- ជនខ្លះមិនស្តីមិនព្រោកប្រាជ្ញ
តាមពិតគេមិនបញ្ចេញក្រៅ ស្មានថាគ្នាខ្លាចឬល្ងង់ខ្មៅ
មិនចេះតាទៅ មិនប្រកួត ។
- ៥- ជនដែលស្ងប់ស្ងម័នធ្វើឆ្ងា
រឹអ្នកក្មេងក្មាងចង់តែត្រួត វិបស្សនាមិនចេះអួត
មាត់មិនចេះស្អូតឱ្យគេកោត ។
- ៦- បើមើលដើមឈូកដុះពីកក់
វល្លិឈូកលូតលាស់ គ្មានចំណោទ ទឹកស្អុយសឹងឈូកមិនស្អាតសោត
ទោះបីកាច់ដោតក៏រស់ដែរ ។
- ៧- ដើមឈូកងើយ ក ចេញពីទឹក
ផ្កាឈូកបញ្ចេញក្លិន,ពណ៌ ,ផ្លែ ពីព្រលឹមព្រឹកគ្មានបណ្តែរ
ពេញចិត្តគួរស្នេហ៍គួរហេតី ។
- ៨- រឹងផ្លែល្ងាចេញពីដើម
មនុស្សឃើញផ្លែល្ងាបែតង់ខ្លី ធំធេងសម្បើមដុះក្នុងព្រៃ
ស្មានជាចំណីដ៏ប្រណិត ។
- ៩- សំបកផ្លែល្ងាល្អឥតខ្ចោះ
ចង់ភ្នក់,ចង់ក្អែម,ចង់បើបហិត ដៃស្តាប់ណែនស្រស់គួរពេញចិត្ត
តែក្នុងស្អុយស្អិតសុទ្ធមមង់ ។
- ១០- ឧ ឱ មនុស្សគួរពិចារណា
សង្កេតពិនិត្យគ្រប់ភាពជ្រុង ភ្លាប់តែវាចាត្រែងចូលស៊ីង
ទើបឃើញទម្រង់ពិតប្រាកដ ។^{xxx}

នេត្រិ សេដ្ឋា

បច្ច័យសូត្រ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ បិដកលេខ៣១ទំព័រ៥៣៥៨

អភិសមយសំយុត្ត អាហារវគ្គ បដិច្ចសមុប្បាទធម៌

(៦០) ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយតថាគត នឹងសំដែងនូវ បដិច្ចសមុប្បាទធម៌ ផង^(១) នូវបដិច្ចសមុប្បាទធម៌^(២) ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយប្រុងស្តាប់នូវសេចក្តីនោះ ចូរយកចិត្ត ទុក ដាក់ ដោយប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែងប្រាប់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះ មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។

(៦១) ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបដិច្ចសមុប្បាទធម៌ តើដូចម្តេច ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ជរាមរណៈកើតមាន ព្រោះជាតិជាបច្ច័យ ព្រះតថាគតកើតឡើងក្តី ព្រះតថាគតមិនទាន់កើតឡើង ក្តី ធាតុ^(៣) នោះ ធម្មដ្ឋិតិ^(៤) នោះ ធម្មនិយាម^(៥) ឥទ្ធប្បច្ច័យ^(៦) នោះ តែងបិតនៅជាធម្មតា តថាគត ត្រាស់ដឹង យល់ច្បាស់នូវបច្ច័យនោះ លុះត្រាស់ ដឹង យល់ច្បាស់ហើយ ទើបប្រាប់សំដែង ពន្យល់ តែងតាំង បើកបង្ហាញ ចែករំលែក ធ្វើឲ្យរាក់ ហើយប្រាប់ថែមថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរមើលចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជរាមរណៈកើតមាន ព្រោះជាតិជាបច្ច័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជាតិកើតមាន ព្រោះភពជាបច្ច័យ . . . ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ភពកើតមាន ព្រោះឧបាទានជាបច្ច័យ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទានកើតមាន ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហាកើតមាន ព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនាកើតមានព្រោះ ផស្សៈជាបច្ច័យ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផស្សៈកើតមានព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សឡាយតនៈកើតមាន ព្រោះនាមរូបជាបច្ច័យ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នាមរូប កើតមាន ព្រោះវិញ្ញាណជា បច្ច័យ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិញ្ញាណកើតមាន ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយសង្ខារទាំង ឡាយកើតមាន ព្រោះអវិជ្ជា ជាបច្ច័យ ព្រះតថាគតកើតឡើងក្តី ព្រះ តថាគត មិនទាន់កើតឡើងក្តី ធាតុនោះ ធម្មដ្ឋិតិនោះ ធម្មនិយាមនោះ ឥទ្ធប្បច្ច័យនោះ តែងបិតនៅជាធម្មតា តថាគត ត្រាស់ដឹង យល់ច្បាស់នូវបច្ច័យ នោះ លុះត្រាស់ដឹង យល់ច្បាស់ហើយ ទើបប្រាប់ សំដែង ពន្យល់ តែងតាំង បើកបង្ហាញ ចែករំលែក ធ្វើឲ្យរាក់ ហើយប្រាប់ថែមថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរមើលចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយកើតមាន ព្រោះអវិជ្ជាជា

១ ការកើតឡើងនៃហេតុព្រោះអាស្រ័យគ្នា ក្នុងទីនេះសំដៅយកបច្ច័យមានអវិជ្ជាជាដើម ។
២ សភាវធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ព្រោះអាស្រ័យបច្ច័យ ។
៣ សភាពនៃធម៌ដែលជាតួបច្ច័យ ហៅថាធាតុ ។
៤ ធម៌កើតឡើងអំពីបច្ច័យ អាស្រ័យគ្នាហើយបិតនៅ ហៅថា ធម្មដ្ឋិតិ ។
៥ បច្ច័យដែលកំណត់នូវធម៌ ហៅថា ធម្មនិយាម ។
៦ បច្ច័យនៃធម៌មានជរាមរណៈ ជាដើមនេះ ហៅថា ឥទ្ធប្បច្ច័យ ។

បច្ច័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មជាតិណា ជារបស់ពិត(តថតា) (ទៀងទាត់ អវិតថតា) មិនប្រែប្រួល (អនញ្ញថតា) មានសភាវៈ :នេះជាបច្ច័យ(ឥទប្បច្ចយតា) ក្នុងធម៌នោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បដិច្ចសមុប្បន្នធម៌ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

(៦២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបដិច្ចសមុប្បន្នធម៌ទាំងឡាយ តើដូចម្តេច ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជរា មរណៈ : មិនទៀង ជាធម្មជាតិដែលបច្ច័យប្រជុំតាក់តែង កើតព្រោះអាស្រ័យបច្ច័យ ជាធម្មជាតិដែលអស់ជាធម្មតា សូន្យជា ធម្មតា វិនាសជាធម្មតា រលត់ជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជាតិ មិនទៀង ជាធម្មជាតិដែលបច្ច័យ ប្រជុំតាក់ តែង កើតព្រោះអាស្រ័យបច្ច័យ ជាធម្មជាតិដែលអស់ជាធម្មតា សូន្យជា ធម្មតា វិនាសជាធម្មតា រលត់ជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភព មិនទៀង ជាសភាវៈ ដែលបច្ច័យប្រជុំតាក់តែង កើតព្រោះអាស្រ័យ បច្ច័យ ជាសភាវៈ :តែងអស់ជាធម្មតា សូន្យជាធម្មតា វិនាសជាធម្មតា រលត់ជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទាន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនា . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផស្សៈ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ សឡាយតនៈ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ នាមរូប ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិញ្ញាណ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ. ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិជ្ជាមិនទៀង ជាធម្មជាតិ ដែលបច្ច័យប្រជុំតាក់តែងកើត ព្រោះអាស្រ័យបច្ច័យ ជាធម្មជាតិដែលអស់ជាធម្មតា សូន្យជាធម្មតា វិនាសជាធម្មតា រលត់ជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងនេះហៅថា បដិច្ចសមុប្បន្នធម៌ ។

(៦៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា អរិយសាវ័កបានឃើញ នូវបដិច្ចសមុប្បន្នធម៌នេះផង នូវបដិច្ចសមុប្បន្នធម៌នេះផង ដោយប្រពៃ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមតាមពិត អរិយសាវ័កនោះ នឹងពិចារណារកទី បំផុត ខាងដើម គឺខន្ធក្នុងអតីតកាលថា អាត្មាអញបានកើតហើយក្នុងអតីតកាល ដែរ ឬហ្ន៎ អាត្មាអញមិនបាន កើតក្នុងអតីតកាលទេឬហ្ន៎ អាត្មាអញបានកើតហើយក្នុងអតីតកាល ដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញបានកើតហើយក្នុង អតីតកាល ដោយប្រការដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញកើតជាអ្វី ហើយបានកើត ជាអ្វី ក្នុងអតីតកាលហ្ន៎ ដូច្នោះក្តី ពិចារណារកនូវទីបំផុតខាងចុង គឺខន្ធក្នុងអនាគតកាលថា អាត្មាអញ នឹងកើតក្នុងអនាគតកាលដែរឬហ្ន៎ អាត្មា អញនឹងមិនកើតក្នុងអនាគតកាលទេឬហ្ន៎ អាត្មាអញ នឹងកើត ក្នុងអនាគតកាលដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញនឹងកើត ក្នុងអនាគតកាល ដោយប្រការដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញ នឹងកើតជាអ្វី ហើយកើតជាអ្វី ទៅក្នុងអនាគតកាលហ្ន៎ ដូច្នោះក្តី នឹងមានសេចក្តីជឿជឿឆ្ងល់ ចំពោះខន្ធខាងក្នុង (ខន្ធរបស់ខ្លួន) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន កាលឥឡូវនេះថា អាត្មាអញ មានដែរឬហ្ន៎ អាត្មាអញ មិនមានទេឬហ្ន៎ អាត្មាអញមានដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញមានដោយប្រការ ដូចម្តេចទៅ ហ្ន៎ សត្វនេះមកពី ណាហ្ន៎ សត្វនោះ នឹងទៅកើតក្នុងទីណាហ្ន៎ ដូច្នោះក្តី ហេតុនេះរមែងមិនមានឡើយ ដំណើរ នោះ តើព្រោះហេតុដូចម្តេច ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ព្រះអរិយសាវ័កបានឃើញ នូវបដិច្ចសមុប្បន្នធម៌ នេះផង នូវ បដិច្ចសមុប្បន្នធម៌នេះផង ដោយប្រពៃ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមតាមពិត ។ *Om*

ឈើសាវិត 18/02/2017

Soutenance de thèse

Kunthea Chhom

Doctoresse linguistique de sanskrit

Kunthea Chhom

តួនាទីរបស់ភាសាសំស្ក្រឹតក្នុងដំណើរវិវឌ្ឍន៍នៃភាសាខ្មែរ

Le rôle du sanskrit dans le développement de la langue khmère

Le Vendredi 16 décembre 2016 à 14h30 à la Maison de l'Asie (Bibliothèque de E.F.E.O.), Melle Chhom Kunthea, directrice du Musée Norodom Sihanouk-Angkor à Siem Reap a soutenu sa thèse de doctorat (de l'École Pratique des Hautes Études).

Une étude épigraphique du VIe au XIVe siècle, et a obtenu le titre de docteur avec la mention « très bien avec les félicitations à l'unanimité du jury ». Elle a appris le sanskrit à Phnom Penh et en Inde et parle khmer, français, anglais et hindi (et sait scander en sanskrit des mantras à Ganesa avec une prononciation parfaite).

ថ្ងៃទី ១៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦ វេលាម៉ោង ១៤ ៣០ នៅទីក្រុងប៉ារីស មណ្ឌល១៦, កញ្ញា ឆោម គន្ធា ជា នាយិកាសារមន្ទីរព្រះនរោត្តមសីហនុ-អង្គរ នៅសៀមរាប បានការពារនិក្ខេបបទថ្នាក់បណ្ឌិត (ធ្វើនៅសាលាប្រតិបត្តិ សិក្សាជាន់ខ្ពស់ ។

ការសិក្សាផ្អែកលើសិលាចារឹក ពីគ្រិស្តសតវត្សទី៦ ដល់ទី ១៤ ហើយបានទទួលដ្បាប់បណ្ឌិតដោយបាន និទ្ទេស «ល្អណាស់ និងការសរសើរជាឯកច្ឆន្ទពិតណាះមេប្រយោគ » ។ កញ្ញា ឆោម គន្ធា ធ្លាប់រៀនភាសាសំស្ក្រឹតនៅ ភ្នំពេញ និងនៅឥណ្ឌា ចេះនិយាយភាសាខ្មែរ បារាំង អង់គ្លេស និង ហិណ្ឌូ (ព្រមទាំងចេះសូត្របទថ្វាយព្រះគណេស ជាភាសាសំស្ក្រឹតយ៉ាងពិរោះច្បាស់ប្រាកដ ។

Après sa soutenance, la communauté cambodgienne en collaboration avec les fidèles de la pagode Bodhivansa à Champs-sur-Marne, une table ronde à l'attention d'un public khmer, amoureux et fervent de la langue.

De gauche à droite, la 6ème personne Melle KUNTHEA CHHOM

A la pagode Bodhivansa à Champs-sur-Marne

École Pratique
des Hautes Études

École Pratique des Hautes Études
Mention « Religions et systèmes de pensée »

École doctorale de l'École Pratique des Hautes Études
Mondes iranien et indien

Et

Institut national des langues et civilisations orientales (INALCO)

Le rôle du sanskrit dans le développement de la langue khmère :

Une étude épigraphique du VIe au XIVe siècle

(Volume 1)

Par Kunthea CHHOM

Thèse de doctorat d'études de l'Extrême-Orient

Sous la codirection de :

M. Dominic GOODALL, directeur d'études, EFEO
et de M. Michel ANTELME, professeur des universités, INALCO

Soutenue le 16 décembre 2016

Devant un jury composé de :

- M. Dominic GOODALL, directeur d'études, EFEO, directeur ;
- M. Michel ANTELME, professeur des universités, INALCO, codirecteur ;
- Mme Christine CHOJNACKI, professeur des universités, Université Lyon III – Jean Moulin, rapporteur ;
- Mme Ulrike NIKLAS, professeur des universités, Universität zu Köln, rapporteur ;
- M. Arlo GRIFFITHS, directeur d'études, EFEO, membre du jury.

Témoignage d'une Européenne

En janvier 2015 et en mars 2016, j'eus l'opportunité de me rendre au Cambodge, pays dont j'ignorais pratiquement tout, y compris l'emplacement précis sur une carte de géographie. Le Cambodge, dans mon esprit, était surtout synonyme de génocide et de terreur. Comme la plupart des Occidentaux, je suppose, je ressentais une certaine distance émotionnelle pour cette région de l'Asie du sud-est : Pol Pot, les Khmers rouges, la guerre et ses meurtrissures paraissaient fort lointains.

C'est dans cet état d'esprit que j'arrivais à Phnom Penh en janvier 2015. J'avais quitté l'Europe, recouverte de neige, et mon premier choc fut d'ordre thermique. La température avoisinait les 25 degrés, nous étions en période sèche.

Le deuxième choc fut d'ordre culturel. Phnom Penh réserve plein de surprises et grouille d'une agitation digne d'une grande métropole. Le nez collé à la vitre de notre minibus, un spectacle permanent défilait sous nos yeux : motos à trois passagers, poulets vivants transportés à l'arrière du véhicule, charrettes chargées de plus de 30 personnes, coups de klaxon, cyclistes et tuk-tuk semblent cohabiter avec une facilité déconcertante.

Ce voyage avait une connotation touristique mais nous avons décidé de nous rendre au « Pays du Sourire » avant tout dans le but d'effectuer une recherche intérieure.

Il est difficile de décrire ses émotions, tant elles furent intenses. Je me sens avant tout européenne mais j'eus un réel coup de cœur pour ce pays et ses habitants. En effet, comment ne pas tomber sous le charme d'un pays si beau et d'une population si attachante qui, ruinée et mutilée par plus de 20 ans de guerre, vous accueille avec sourire, gentillesse et générosité ?

M'apparut alors un besoin viscéral d'aider, de tendre la main, d'approcher une souffrance que je ne pourrais pourtant jamais ressentir puisqu'elle ne m'appartenait pas... puisqu'elle n'était pas gravée dans ma chair. L'envie de comprendre, tout simplement, un peuple si éloigné d'où je suis née et d'où j'habite...

Pour la première fois de ma vie, je pensais - et c'est ce en quoi ce voyage fut d'autant plus fort - que je pouvais beaucoup apprendre et retirer un bien être évident d'une culture et d'un peuple diamétralement opposés aux miens.

Le deuxième voyage fut encore plus fort émotionnellement. Des rencontres plus belles les unes que les autres avec l'envie de mémoriser des visages... des paysages hypnotiques où le temps semble s'être arrêté éternellement : des rizières à perte de vue, des buffles paissant au loin et des couchers de soleil comme seule l'Indochine sait nous en offrir.

Je naviguais entre deux mondes, j'étais comme portée...
Entre pagodes, prières et bénédictions...

Lors de ce voyage, je reçus le plus beaux des cadeaux. Un homme - cambodgien - m'offrit, à travers son regard, l'Amour Universel. Il fallait donc que j'accomplisse 10'000 kilomètres pour réaliser que cet Amour existe bel et bien. Je n'oublierai jamais ses regards remplis d'Amour et de larmes. Encore aujourd'hui, j'éclate en sanglots lorsque j'y repense. J'ignorais que l'on pouvait donner et recevoir autant d'Amour... J'ignorais que l'on pouvait Aimer à ce point.

Je suis sûre maintenant qu'on se découvre soi-même davantage en se projetant dans le monde extérieur que dans l'introspection du journal intime. Ce sont les autres, anonymes, côtoyés au cours de ces deux voyages, qui, par l'intérêt, la détresse, la joie, la colère ou l'Amour dont ils m'ont traversée, ont réveillé ma mémoire et m'ont révélée à moi-même.

Egoïstement - peut-être - étais-je venue pour découvrir une terre humaine où me confronter à moi-même. Désormais, je sais que j'y retournerai avant tout, pour les Cambodgiens, dont la douceur de vie renaissante, m'a définitivement séduite.

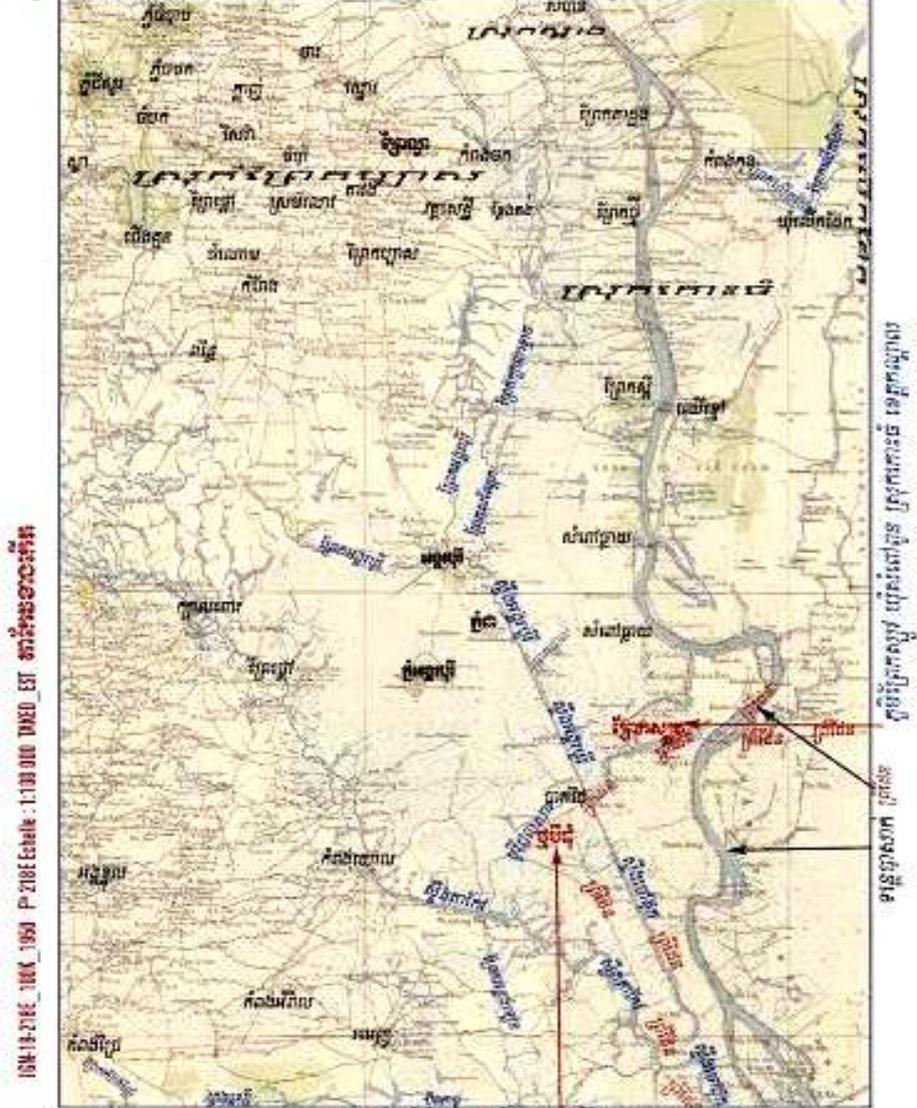
Karin GEISER
Genève, le 06 juillet 2016

Présentation des livres

Parution : décembre 2016

សិក្ខាសាលា បច្ចុប្បន្នភាពប្រទេសកម្ពុជា

ផែនទីត្រីខែនៃសណ្ឋិតនៃទ្វីបអាស៊ីអាគ្នេយ៍របស់ IGN បង្ហាញពីភូមិមានបញ្ហា៖ ភូមិព្រៃកសិកម្មនៅស្រុកកោះធំ និង ភូមិថ្មបីម៉ៅនៅស្រុកប្រើជលសារ

ម្នាក់ៗ យុវកម្មកសិកម្ម ស្រុកប្រើជលសារ ខេត្តតាកែវ
វគ្គព្រឹត្តិបត្រ ថ្ងៃសៅរ៍ និង ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦

Séminaire : Actualité du Cambodge

Vall Bodkivansa, 101 Bd de la République 77420 Champs-sur-Marne , France.

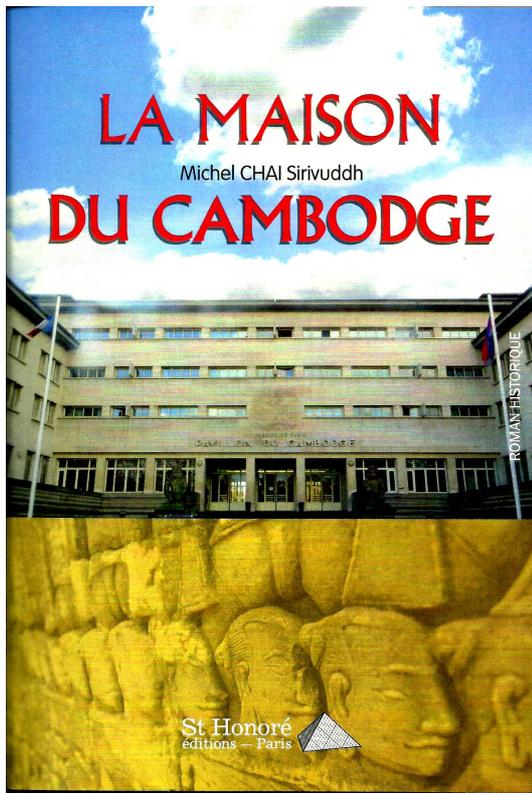
Dépôt légal : Bibliothèque nationale de France

ISBN : 2-9524557-5-9

Décembre 2016

ISSN : 1162-1680

Parution : Décembre 2016

Michel CHAI Sirivuddh, *La Maison du Cambodge*, Paris, Editions St Honoré, 2016, 75 p., ISBN : 978-2-407-00212-2, prix unité : 10,90€.

L'auteur a eu une formation initiale de professeur de français de l'enseignement secondaire au Cambodge et parallèlement à sa vie d'enseignant il a poursuivi ses études de droit à la Faculté de droit de Phnom Penh pendant quatre ans jusqu'à la licence.

Il est venu par la suite en France et a passé son diplôme d'études supérieures de Droit Public à la Faculté de Droit à Aix-en-Provence sous la direction du Professeur Claude Gilles GOUR. Son sujet de mémoire s'intitule : *La situation internationale du Cambodge*. Après ce passage, il a fait des recherches à l'Université de Paris I et a pu soutenir les 25 et 26 février 1975 une thèse de doctorat d'Etat intitulée *Les mécanismes internationaux de la protection des biens culturels en Asie du Sud-Est*.

Avec une formation intellectuelle solide de juriste de haut niveau, Dr. Chai a travaillé dans l'Institut de Sciences Mathématiques et Economiques Appliquées en qualité d'assistant du grand maître François PERROUX, professeur au Collège de France.

Il a participé activement à l'élaboration de plusieurs ouvrages collectifs notamment *Le Cambodge* (in : *Mondes en développement*, n° 28 – 1978 sous la direction de François PERROUX, pp.605-806 ; *Cambodge. Dramas et reconstructions* (in : *Conflits actuels*, n° 20 -2007 -2, Centre d'études et de diffusion universitaires, 208 p.).

Il était membre fondateur de plusieurs associations à Paris en vue de servir l'intérêt pour le Cambodge, notamment comme vice-président du Centre de documentation et de recherche sur la civilisation khmère (CEDORECK) depuis sa fondation en 1978-1980. L'auteur a accepté les missions aux sessions de l'Assemblée Générale des Nations Unies (1984-1988) en qualité de Chargé des missions près de S.E. Son Sann, Premier Ministre du Gouvernement de Coalition.

Récemment Dr Chai a publié à Paris un ouvrage intitulé *La Maison du Cambodge* aux éditions St Honoré. C'est une étude historique, juridique et culturelle d'une institution représentant un abri chaleureux pour les étudiants khmers qui viennent approfondir leurs connaissances, permettant des échanges culturels dans un monde occidental. Les dirigeants cambodgiens avaient la volonté d'apporter aux étudiants les œuvres du passé, d'un passé digne de son intelligence pour la construction des monuments.

En 1973, il y a eu un conflit idéologique virulent entre les étudiants résidant dans cette Maison du Cambodge. L'autorité française a décidé de la fermer provisoirement¹. Elle a été réhabilitée après la signature de l'accord de Paris du 23 octobre 1991. Dr. Chai souligne qu'elle est « inaugurée en 2004 et devient le pouls de l'intelligence des étudiants, stagiaires du royaume du Cambodge ».

La Maison du Cambodge de 75 pages comporte une introduction et onze rubriques :

- I- Les initiatives royales.
- II- Les fondateurs de la Cité Universitaire.
- III- L'acte de donation du bâtiment à la Cité Universitaire.
- IV- Le Plan de construction, et les travaux d'aménagement des locaux.
- V- L'inauguration du bâtiment.
- VI- La direction de la Maison du Cambodge et les règlements intérieurs
- VII- Les conseils d'administration.
- VIII- Le changement de régime.
- IX- Recherche d'une solution en 1972.
- X- 1973 : l'année décisive des affrontements.
- XI- 1975 – Les tentatives de réouverture de la Maison du Cambodge.

En guise de conclusion, Dr. Chai souligne que « C'est un lieu d'appartenance aux mémoires des jeunes Khmers s'implantant aujourd'hui dans tous les départements français, et qu'ils soient conscients de l'avertissement du savant George Cœdès : « Il est plus facile de gouverner et d'exploiter un pays sans passé, ou déchu de son ancien prestige... »

Le style de cet ouvrage est clair et concis, écrit avec le talent d'un juriste sachant transmettre aisément un message au grand public cambodgien, ainsi qu'aux hommes politiques du pays. Ce livre en peut qu'intéresser tous les Khmérésants.

Par Dr. KHING Hoc Dy
Docteur en Etudes orientales
Docteur d'Etat ès Lettres et Sciences humaines
Chercheur au CNRS
Membre titulaire de l'Académie royale du Cambodge.

¹ Il y a un roman cambodgien sur cet événement écrit par un ancien résidant de la Maison du Cambodge M. CHIEP Kim Heang intitulé « Regard sur un incendie du Pays khmer...de l'autre rive », *ជៀបគីមហ៊ាង*,

ក្រឡេកមើលភ្លើងនេះស្រុកខ្មែរ...ពីត្រើយម្ខាង, ប៉ារីស, សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរនៅបរទេស, ១៩៩៨, ១៦៩ ទំព័រ។

Parution : le 17 février 2016. Auteur Norin Chai

Prix Jean DORST 2016

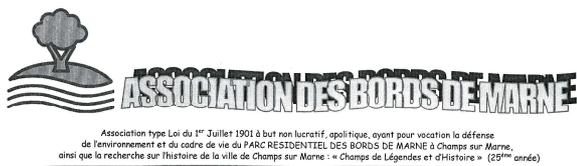
Décerné par le Groupement des Ecrivains - Médecins

Les aventures d'un vétérinaire appelé aux quatre coins de la planète pour venir en aide aux animaux sauvages malades ou blessés.

Des histoires vraies et passionnantes : sauvetage d'une éléphante orpheline en mal de vivre, opération de la cataracte sur un singe hurleur devenu

aveugle, chirurgie sur un jaguar qui a avalé un tuyau de pompier, insuffisance cardiaque chez un suricate, traitement d'une tortue anorexique...

Au-delà de l'aspect sensationnel de ces interventions, une découverte des particularités du métier de vétérinaire de faune sauvage et une sensibilisation à la protection des animaux et du vivant sur la planète.

Extrait du courrier de Monsieur Claude HOURDEL, Président de l'Association des Bords de Marne relatant un ouvrage intitulé JUNGLE DOCTOR.

Monsieur Claude HOURDEL
VILLA KERTUGAL
29, Bd de la République
77420 CHAMPS SUR MARNE
ZF 01 64 68 18 76 et 06 30 33 58 05
E-mail : claire.et.nicole.hourdel@numericable.com

Chers Monsieur et Madame CHAI

... Ce livre est excellent. Puissent de nombreuses personnes le lire et s'en inspirer.

... Ce livre s'inscrit dans un des combats que nous-mêmes nous poursuivons : contribuer à sauver et à protéger notre environnement, la nature qui nous entoure et les êtres vivants qui l'habitent et donc nous dépendons étroitement. Car sans eux l'Humanité n'existerait pas. Tous se confondent dans les profondeurs du temps...

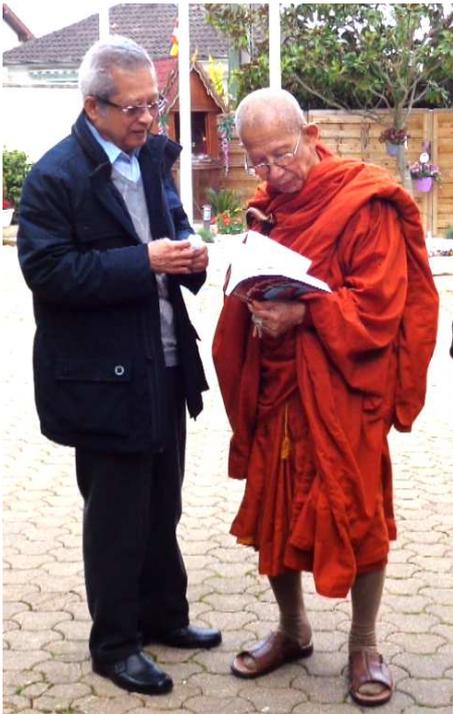
... Je vous prie de bien vouloir trouver ci-joint trois exemplaires de notre bulletin de Janvier 2017. Je n'ai pu tenir compte de cette dernière information car celui-ci était déjà en cours de reproduction. Vous y trouverez cependant l'article que nous consacrons au livre de votre fils NORIN. Nous ferons parvenir l'information aux plus hautes autorités que nous puissions atteindre...

Claude Hourdel

Association des Bords de Marne - 29 Bd de la République - 77420 CHAMPS SUR MARNE
Tél : 01 64 68 18 76

Parution : 2016

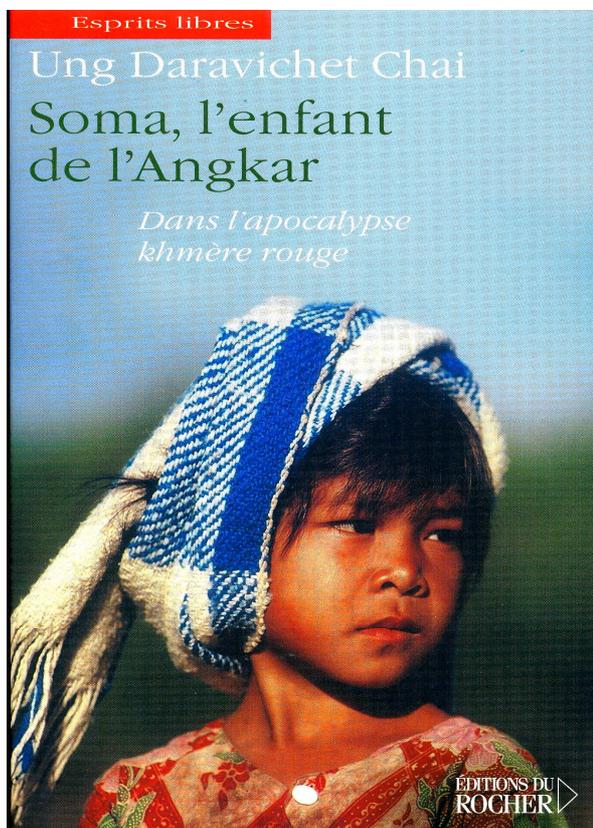
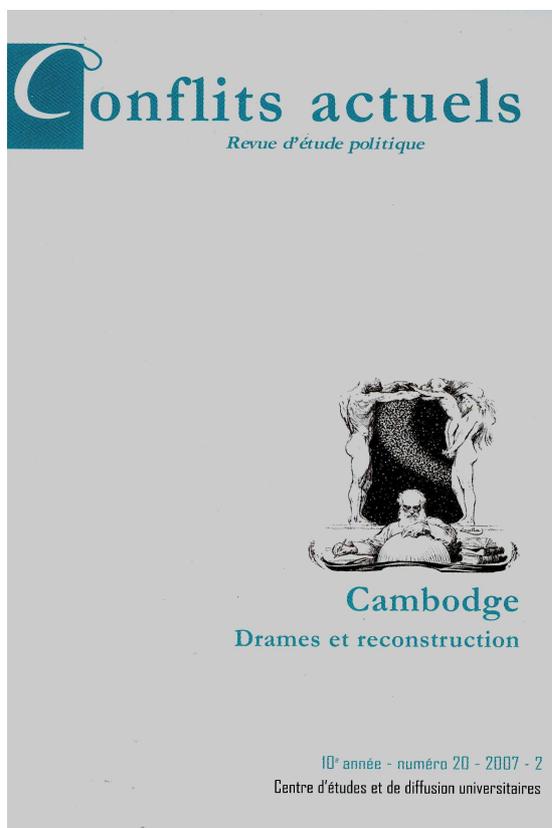
Parution : 2005

លោក ត្រាំងធាត-ប៊ុត ប្រគេនឯកសារប្រវត្តិសាស្ត្រ ព្រះអង្គគ្រូ ងិន ភេន
 M. Tranchard-BUT a offert son ouvrage au Vénérable Ngin Phèn,

Parution : 2007

Parution : novembre 2006

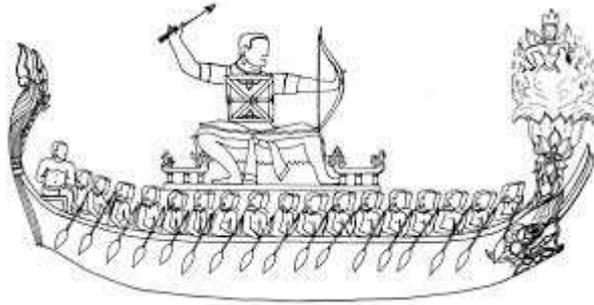
សេចក្តីជូន ដំណឹង
L'information

Notre comité a besoin des textes pour notre bulletin.
Nous vous invitons à nous faire parvenir votre texte,

à la Pagode Bodhivansa - 101 Boulevard de la République - 77420 Champs-sur-Marne
ou à défaut à l'une des adresses de notre comité :

psamon3737@yahoo.com ; michel.chai@free.fr ; hokngy@yahoo.fr ;
thaknatap@yahoo.fr ; thongphan47@gmail.com

ព្រឹត្តិប័ត្រជាសម្បត្តិ រួមនៃសមាគម សូមលោកអ្នកបញ្ជូនយោបល់និងវាចាតាមថ្ងៃដង្ហែកកា ។
យើងនឹងជួយរៀបចំបំណងលោកអ្នក ។សូមផ្ញើ នូវអត្ថបទ មកយើង ដូចមានអាសយដ្ឋានខាងលើ ។

ISSN : 1168-6847

Dépôt légal : 1er semestre 2017

Président du comité : Vénérable NGIN Phén

Responsable de la publication : M. TEP Bounthakna

Secrétaire de la publication : Mme UNG Daravichet CHAI

Membres : - M. Michel CHAI Sirivuddh - M. NGY Hok
- M. THONG Phan - M. YI Seng Long

Avec la collaboration des membres et des amis de l'A.S.B.K.

Pagode Bodhivansa - 101 Boulevard de la République - 77420 Champs-sur-Marne

Téléphone : 01 60 06 44 98